

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Idun

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD-AV
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 11 DECEMBER 1921.

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTÖR:
EBBA THEORIN.

CHRISTINA NILSSONS SISTA FÄRD

Från Christina Nilssons begravning. Den övre bilden är tagen i det ögonblick, då kistan just utburits från likrummet på Växjö stadshotell och placerats på likvagnen, medan de sörjande skrida fram mellan det paraderande regementets led. Den nedre bilden återger det tillfälliga gravkapellet på Vik, där Christina Nilssons stoft skall förvaras tills mausoléet på Växjö kyrkogård blir färdigt. (Se i övrigt sid. 1184.) Foto Betty Larssons Eftr.

TAG KONSEKVENSERNA

RAD TILL DE NYFATTIGA. — AV GWEN.

DET SJÄLVFALLNA MOTSTÅND SOM den enskilde känner mot kristidens rent personliga verkningar på hans trevnad och hans ekonomi, formuleras vanligen kort och gott så: Skulle det här fortgå, kan vi ju inte ha det som vi har det!

Hans metod att möta det onda är att till varje pris söka fortsätta — »att ha det som han har det». Det råder icke det minsta tvivel om att i närvarande stund ett mycket stort procenttal av vårt samhälles medlemmar och icke minst de lager som räknas som medel- och överklass, tack vare denna envisa fasthållande av sin tillvaros yttre ram, kommit att göra livet till en verklig tragedi för sig själva.

De flesta människor ha fått sin ekonomiska ställning rubbad. Men endast ett fåtal ha haft den överlägsenhet att de genast tagit konsekvenserna av detta. De som ha gjort det, kunna redan nu, efter ett par års depressionstid, vittna att de icke äro olyckligare för det, och att de äro en erfarenhet rikare, samt vad som är allra viktigast, att de tack vare sin beslutsamhet fått den ovärderliga gåvan att kunna stå friare gentemot yttre förhållanden.

Jag talar naturligtvis icke om de olyckliga människor, som i inkomster hava förlitet att leva av, men för mycket för att svälta ihjäl på. Deras öde är så hårt och deras vardag så bitter, att den kan göra anspråk på att andra människor, därest de icke kunna hjälpa, gå den förbi med den tystnad genom vilken man visar sin respekt för de stora olyckorna.

Men det finns en annan klass, som det också är synd om, och som är mycket mera talrik än man i allmänhet föreställer sig. Man kan kalla den överklass, medelklass eller rentier, hur man vill. Det utmärkande för den är, att den har vissa pretentioner på livet, som den har svårt att göra sig av med, icke därför att den är så elak och dålig, utan därför att det bokstavligen aldrig gått upp för den att det finns något annat sätt att leva.

Hit höra alla de ensamma damer, som hitills levat ett stillsamt och trevligt liv på räntan av ett litet kapital eller på någon pension. De ha sina våningar med ärvda möbler, de ha sin jungfru, som de sedan många år anse som oumbärlig, och förresten ha de ett liv, oftast fyllt utav intigheter, från en objektiv synpunkt sett.

Så stiger priserna, pensionen förslår inte längre. Samtidigt ger sig räntan helt enkelt av, ofta tack vare att själva kapitalet uppslukas av kristidens stormväg. Då kommer olyckan till hemmet. Tingen förlora sin färg, intigheterna, som nyss voro så förtjusande, börja smaka beskt, alla de avhållna föremålen i hemmet utgöra icke längre en glädje för ögat, men en smärta för medvetandet, som vid åsynen av dem förfärat räknar efter hur länge de kunna behållas, eller hur de skola kunna få rum i ett mindre hem. Och dagarna gå i pina och bävan.

Fallet är vanligt nu. Jag tänker att det är väl knappast någon av mina läsare, som icke känner någon individ på vilken beskrivningen stämmer. Det är bara graden som skiftar. Vad som däremot synes nästan konstant, är att alla dessa kvinnor, både unga och äldre, fullkomligt sakna förmågan

till professionellt arbete: ofta ha de icke ens ambition att söka skaffa sig det. Därjämte är det så gott som regel, att deras livsinnehåll till en mycket stor del utgjorts av den en gång givna ramen för deras tillvaro. De leva hellre i köld, halvsvält och halvsmutts än de fly till den enda rätta utvägen: att göra ramen trängre, så att den förminskade inkomsten räcker till för att utfylla den.

Det är en vanlig företeelse att ensamma damer, som flytta i en mindre lägenhet, hellre avskilja ett av de för vardagslivet nödvändiga rummen, för att däri magasinera sitt överskott av möbler, än att de sälja möblerna och använda både rummet och pengarna för sin välförstådda trevnad. De vilja 'ha det som de ha det'! Och i väntan på att en högre rättvisa skall återföra det som aldrig kommer igen till dem, sitta de och ruva över skatterna.

Exemplet är typiskt för hela ståndpunkten, och äger sin tillämpning även på hela familjer. De inskränka sig på alla sätt, för att kunna bibehålla den yttre, oftast i sig själv mycket dyrbara och skrymmande ramen: de många rummen i vilka aldrig några fester givas, tjänarna, som föra en slarvig strid mot förfallet och fattigdomen, sommarens badresor, som kosta så mycket att de icke kunna giva sinnet varken vila eller avkoppling.

Det är svårt att giva ett generellt råd för varje enskilt fall. Men en sak är säker: förändrade inkomster skola användas på ett helt förändrat levnadssätt. Det lärer våra bildade svenska damer till evärdlig heder att de i så stor utsträckning som skett, åtminstone i de unga familjerna, resolut själva åtagit sig allt hemmets arbete. Unga hustrur, som sett sin hemlycka hotas av fattigdomen, ha i mycket stor utsträckning tagit konsekvenserna och hållit både fattigdom och olycka borta. Kanske kan det bero på att männen i dessa ting bättre än vi kunna giva ett verkligt rationellt råd.

Men hur är det med de äldre, och med de ensamma damerna? Ha de visat samma beslutsamhet? Jag tror det icke, och jag är säker på att hade så skett, hade vårt sam-

hälle just nu icke i så hög grad som för närvarande är fallet verkat idel begråtelse.

Eljest är det icke lätt att förstå, att det skall vara roligare att vara olycklig och vettsskrämd i fyra rum med en jungfru, än på säkra sidan, och alltså nöjd och belåten i ett rum och kök. För att nu inte tala om att arbetet verkligen är en god vän, och att det är bra att genom tvånget till självhjälp ständigt vara sysselsatt. Med den sålunda nedpressade grunden för levnadssättet, är det lätt att kunna hålla sig nere vid existensminimum och detta tycks de flesta människor på något underbart sätt kunna uppbåda, antingen de arbeta eller ej.

Möblerna få inte rum! Nej — naturligtvis inte.

Det går inte att sälja dem! Skänk då bort dem — det finns andra som behöva dem.

Det är minnen! Säkert inte alla — så många minnen finns inte. Det mesta är skräp. Ett fult skräp, som gör det omöjligt för den i fördomar bundna kamelen att gå in genom det nålsöga som leder till daglig frid och ekonomiskt gott samvete.

Det ser så illa ut! Det vet jag visst! För vem? Den engelska definitionen på en gentleman är att han är en person som förstår att taga alla situationer. Den passar bra här. Och när glömde den svenska överklasskvinnan att hennes bästa egenskap sedan sekler är hennes rådighet och hennes mod?

Ännu en sak. Människor ha alltid så mycket skäl när någon deras undermålighet (vi ha alla flera!) tvingar dem på knä inför det som är. I denna sak tar det sig uttrycket att det inte finns några mindre våningar, att det blir mycket dyrare att göra allting själv, att man spar så mycket när man gör allting hemma, o. s. v.

Allt det där är falskt. Det finns våningar. Massor. Och det är bara lättja att skylla på att de äro för dyra. Det finns billiga våningar om man bara letar. Utan några olägligheter!

Det är icke mycket dyrare att »göra allting» själv. Besparingarna, som göras på detta sätt, bli otroligt stora. Trevnaden ännu större. Därom äro alla som försökt fullkomligt ense. Men å andra sidan spar man inte någonting alls genom att göra allting hemma. Ett för alla giltigt exempel är tvätten. Tvärtemot alla föreställningar blir det billigare att sända bort tvätten. Däremot skall man stryka den själv. Ett exempel: i en familj där förut de två jungfrurna ständigt behövede en strykerska i två dagar, stryker nu frun och ensamjungfrun in hela tvätten på två halva dagar. Det är så bra för höfterna, säger frun! Och för tvätten sedan! Och portmonnäen.

Det finns intet schibboleth för det husliga arbetet — utom att ta sig till med det. Och det finns intet i det husliga arbetet som är vidrigt. Icke ens slaskhinken. Den kan man ha av vit emalj, och i den behöver icke ligga annat än en ganska oskyldig samling paket av vitt papper. Sådant är billigt, och gör man allt rensningsarbete på det, äro spären undanröjda på mindre än en halv minut — utan att förskräcka!

Det är alltsammans ingenting att gruva sig för.

Tänk ett ögonblick efter

hur mycket gagn och glädje Ni har av Idun.

Är Ni husmor, har Ni i Idun den bästa vägledaren i matlagning och huslig ekonomi, i hygien, barnavård och sjukvård m. m.

Men Idun är icke blott och bart någon ensidig husmödrarnas tidning. Idun följer i ord och bild med vad som händer och sker. Idun är underhållande, den förströr och riktar Er.

Påminn Edra vänner och bekanta om allt detta och uppmana dem att prenumerera på Idun.

Idun kostar för år 1922 endast 15 kr. vid prenumeration i bokhandeln eller å närmaste postkontor.

Iduns byrå och expedition,

Mästerns väg 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonsskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer: Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 17:— Helt år Kr. 22:—
Halvt år „ 8:75 Halvt år „ 11:50
Kvartal „ 4:50 Kvartal „ 6:—
Lösnummer „ 0:35 Månad „ 2:25

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

38 öre eft. text. Utländska annonser:
45 öre efter text., 50 öre
42 öre å textside. 45 öre efter text., 50 öre
20 % förhöjning för å textside, 20 % förh.
särskild begärd plats. för särsk. begärd plats.

MÄSTERKOCKEN — AV GUSTAF ULLMAN

EFTER EN KNAPP MÅNAD I KRONANS rock hade studentbeväringen 212 Somling hugnat sin lilla kusin och utvalda in spe med en så lydande rapport:

»Sörbohed den... Kära lilla Nanni. Allt väl. Jag tänker på er alla, dig förstås i synnerhet, så mycket tjänsten tillåter. Vi här på intendenturkompaniet utbildas särskilt till att sköta härens ekonomi och hushållning, så att snart kan jag låta Tante Amanda anställa mig såsom husföreståndare eller hovmästare på Stjärntorp. Vi måste grundligt känna till allt. Vi baka bröd och laga mat. Jag är nu en riktig mästerkock, och när Ni komma hit hoppas jag få bjuda Er på en liten friluftslunch, av mig egenhändigt tillagad. Strax utanför lägerplatsen finnes en dansbana, lika fin som salongen i societetshuset, där Du nu svänger dig om kvällarna. Jag säger inte mer. Välkomna! Hälsa Tante och de andra från Din och fosterlandets trogne tjänare

Nisse.»

Naturligtvis regnade det. Inte som spön i backen. Nej, ett stilla, fint, tätt duggregn från en jämngrå himmel, ett silande och droppande, osökt erinrande om den uthålliga våta, som lär urholka klippan. Någon dylik fanns visserligen inte på nära håll, men den höga, mäktiga Söråsen som från östan till västan begränsade hedens ljungröter, tycktes sannerligen flyta bort i ett silvergrått, glittrande regndis. Och själva Sörboheden liknade, i denna dager och detta väder, med sina mjuka, oändliga våglinjer just ett hav i halvsjymning, och var nästan lika fuktig att röra sig på. — En sådan dag, en junilördag vid tvätiden, hade intendenturkompaniet »praktiska övningar» ute på ljungröten. Med friska krafter och något av förbittrad energi grep man sig an med att gräva kokgravarna; det var åtminstone just i sådan väderlek ett någorlunda lätt och tacksamt göra. Värre var det, när långvarig torra gjort ljungrötterna behårda och den kära svenska jorden fast som prima cement. Men regnet samlade sig så snällt och villigt i groparna, att 212 Somling dystert skämtade: — »nu gräva vi kanaler på Sörbohed». — Hans närmaste granne, 37 Janson, den brede, ståtliga skåningen, svarade: — »vi ha gualov kokkärnen att ösa med, när det blir för surt» — Den lille löjtnanten, som ledde övningarna, gick pigg och munter utefter kompaniet och nickade godmodigt gäckande åt 212:

— »Så där ska' det gå till! — Ni förstår, man måste lära sig att göra upp eld och tillreda förplägnaden i alla väder, — absolut alla väder.» — Han såg på sitt armbandsur: — »i alla fall, när jag kommer tillbaka, ska' ärterna vara påsatta och i full kokning.» — Han svängde spänstigt om på klacken, gav korpralerna i tur och ordning några små råd och förhållningsregler, varefter han raskt försvann i riktning mot lägret, vars tak glänste tröstlöst våta ovan regnslokande lönnalléer.

Vedsäckarna voro våta som sköljkläder, veden lika våt som ljungrötterna. Man förvånade sig, att tändstickorna hållit sig torra i byxfickan.

Det var tur för 212, att han hade 37:an till granne i ledet, ty skåningen var van vid sådana sysslor, som tjänsten denna blöta

dag fordrade. Och omsider, efter en del manipulationer, vilka föreföllo kand. dat Ni's Somling som trolleri, brann det riktigt vakert i deras dyvåta kokgrop. Korpralen, en gammal »trängare» och vän av »möen mad och god mad», stod bredbent framför kompaniet och predikade innantill ur kokreglementet om tillredningen av ärtsoppa. 212 Somling, liksom de andra, följde noga, ja, ängsligt med, i samma förträffliga lärobok och lyssnade girigt till föreläsarens små extra utläggningar av texten. Det lät ju på sätt och vis inte så orimligt märkvärdigt: — vatten, ärter, pepparkorn, salt, lagerbärsblad och soda, — så litet soda som möjligt, egentligen endast i allra värsta nödfall, en liten aning, en nypa soda för var portion! — Som truppen efter morgonutspisningens kaffe och limpa haft gymnastik, marsch, grävning och vedbärning, började aptiten allmänt göra sig härligt gällande, vilket givetvis ökade intresset för den »praktiska övningen». Med rena, ehuru genomvåta stickor som slevar röde man nitiskt om i kokkärnen, med skalade enkäppar, lika sura, pysslade man om elden, som skulle hållas jämn och lagom stark; det fräste och liksom nös nere i groparna, det pöste och bubblade i de förtenta kopparkärnen. Det vill säga, inte i alla. 212 Somling försjönk snart i olämpliga eller åtminstone alldeles fruktösa funderingar över, huru olika man kan vara utrustad med förmågan att få våta vedpinnar att brinna. Kunde man då förvandla vatten till eld? Han iakttog omsorgsfullt 37 Janssons åtgärder och försökte troget tillgodogöra sig exemplet. I Janssons kokkärn välvde sig snart för »sleven» en fint guldgul, behagligt puttrande ärtvälling. Den gamle korpralen kom också mycket riktigt fram och prisade 37: — »så där ska' di se ut! Med ett glas varm punsch vore di' där ett sannt kalas.» — 37 grinade belåtet och gjorde honnör med slevan: — »tack, korpral, en sup räcker till!» — — »Nå, avbröt korpralen värdigt, »vi få nu

reda oss utan både det ena och andra. Men fy för katten, så det ser ut i 212:s kär! Slocknat under, och dött i ärterna! Hjälp 212, Jansson!» — och Jansson trollade liv i elden åt Somling, rörde om, och viskade: — »häv i soda, din dåre, annars blir di jagu aldrig förvållda». Och 212 Somling dök med förtvivlans mod ner i sodaburken och »hävde» en halv grabbnäve i ärterna, medan korpralen vände ryggen till. —

Det hade klarnat en liten aning i rymden, och silregnet förtunnats till en lätt, nästan omärklig daggighet, alls inte oangenäm för svettiga »köksheta» anleten. En tågsignal hade ljudit bortom lägret och ljungrötterna. Korpralen såg på sin klocka och förkunnade, att nu kunde löjtnanten komma precis när som helst. Det gjorde löjtnanten också. Men inte ensam. Han sällskapade två damer, två mycket eleganta damer, en äldre, en helt ung. Nu blev det ju ett tittande och viskande, ett gissande och menande i hela kompaniet. Genom den stickande röken och den daggiga luften stirrade unga ögon nyfiket begärligt mot det sällsynta främmandet. 37 Jansson mumlade: — »nä, se hur löjtnanten fjädrar sig. Måntro det är hans fästmö, den lilla.» — Då klack det till i 212 Somling. »Nej», tänkte han, — »det är visst min i stället!» — Sannerligen, var det inte tante Amanda, i svart siden, och Nanni, i marinblå resedräkten, som klädde hennes mellanblonda flickfäring så överdåligt!

Men, varför i all världen hade de inte skrivit och varskott honom?

Och rätt som det var, stodo damerna och löjtnanten mitt framför 212 och hans ärtsoppa.

Löjtnanten log godmodigt: — »212 har fått besök.» — »Ja», sade tanten, »löjtnanten har varit så god och visat oss vägen. Vi ville överraska dig, lille Nils. God dag, min gosse, tusen hälsningar!» — »Och nu får du bjuda oss på den där lunchen», inföll lilla Nanni, i det hon räckte honom fingerspetsarna, som han knappast torde beröra med sin våta, sotiga hand. Löjtnanten hade vänt sig till äldste korpralen, som rapporterade: »allt klart till utspisning.» — Och ett par skedar lånades, för att damerna skulle få smaka på 212:s kulinariska mästerverk. Tante Amanda först! Många blickar följde hennes minspel, Somling själv såg ner i ljugen. Och hörde tanten säga med ett obeskrivligt tonfall av avsky: — »det var en förfärlig ärtsoppa!» —

Kort därefter gav lilla Nanni till ett nödropp: — »gräsligt, så det smakar!» —

Och den alltjämt förbindligt leende löjtnanten tog sig även hjältemodigt en sked, varpå han instämde: — »Ja, jag får säga, att var det sådan ärtsoppa, man gav Erik den fjortonde, får man inte undra på, att det gick som det gick.»

— »Ja, men — vad, vad smakar det?» — utbrast båda damerna på en gång.

— »Soda», svarade 37 Jansson och gjorde honnör med slevan. — —

Tante Amanda och lilla Nanni reste från Sörbohed redan en timma senare. 212 var förhindrad att följa dem till tåget. Han hade fått sig en extra »kasernvakt» för sitt sätt att tillgodogöra sig dagens »praktiska övningar».

Gloria Swanson i Elinor Glyns stora film-drama »Det stora ögonblicket», som vår biografpublik nu får se tack vare Skandinavisk Filmcentral.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

TRETTIOSEX ÅR I BÖCKERNAS VÄRLD

NORDISKA MUSEETS BIBLIOTEKARIE FRÖKEN VISEN LEWIN 60 ÅR.

NORDISKA MUSEETS BIBLIOTEKARIE sedan många år, fröken Visen Lewin fyllde den 4 dec. 60 år. Den hyllning, som både offentligt och enskilt bragtes henne på högtidsdagen vittnade om, i huru hög grad hon lyckats vinna aktning och tillgivenhet från den ganska stora krets av människor, hon i sin verksamhet kommer i beröring med. Likväl hör fröken Visen Lewins gärning icke till dem, som tilldraga sig uppmärksamheten, lika litet som hon i sitt personliga väsen har några tendenser att träda upp och göra sig synlig i onödan. Något redligare än fröken Visen Lewins 36-åriga arbete vid Nordiska Museet, har aldrig utförts och kan ej utföras. Det sägs allmänt av dem, som äro gamla i gårde vid museet, och även de sistkomna märka det från första stund att fröken Lewin icke hör till dem, som äro tjänstemän på tjänstetid (och knappt nog det), utan att hon gjort institutionen till sitt stora livsintresse.

Men så har hon också sett den växa under sin vård, — inte bara biblioteket, utan hela det stora, vackra verk, som Arthur Hazelius grundade och satte in hela sitt liv i. Fröken Lewin var, efter någon tids anställning i Norstedt och Söners förlag, ännu helt ung, då hon år 1885 trädde i det ännu för sin existens kämpande Nordiska Museets tjänst. De, som varit med på den tiden, le, när man frågar, vilken tjänst. Ty på den tiden var museet inte som nu en välordnad institution med fast arbetsfördelning och åtminstone relativt tillräcklig personal. Då gällde det ännu för var och en att sköta vad som föreföll, vetenskapligt arbete och praktiskt arbete, ekonomiska ärenden och konstnärliga uppgifter efter behov. Hazelius' eldsjäl drev det hela, och det gick!

I huvudsak var det dock som skrivande och läsande människa — i bägge fallen en ovanlig kapacitet, — fröken Lewin från första början fick verka. Redan under anställningsåret blev hon redaktionssekreterare för museets tidskrift, på den tiden och intill 1906 »Meddelanden från Nordiska Museet». Från sistnämnda år fyller hon samma post i museets nya publikation, *Fataburen*. En annan syssla i själva centrum av museets verksamhet, som fröken Lewin genast tillträdde och som hon behöll till

Visen Lewin.

1892 var den, att vara Hazelius' sekreterare. När man betänker, vilken oerhörd korrespondens han förde, och huru så gott som varje detalj i institutionens liv sköttes av dess skapare personligen, kan man ana, vilket arbete som ålåg hans sekreterare. Från år 1893 till 1901 skötte fröken Lewin museets hela arkiv av brev, handlingar, teckningar och andra bilder, tidningsurklipp och klichéer. Enbart av skråhandlingar fick arkivet småningom 700 band.

Småningom hade emellertid också ett bibliotek vuxit fram vid institutionen, så mycket mera nödvändigt som verksamheten från att ha varit huvudsakligen samlande, i och med museets nyuppställning övergick till att även bli ordnande och bearbetande av materialet. År 1901, när fröken Lewin blev museets bibliotekarie, innehöll boksamlingen redan åtskilliga arbeten i etnografi, fornkunskap,

språkvetenskap, historia, topografi och en värdefull samling akademiska avhandlingar. Dessutom stod museet redan, ej minst tack vare fröken Lewins oavbrutna bemödanden, i bytesförbindelse med 247 in- och utländska museer och vetenskapliga samfund och erhöi samma år 154 publikationer i byte.

Under de närmast följande åren erhöi museet till sitt bibliotek några donationer, som betydligt höjde dess värde: Viktor Rydbergs vetenskapliga boksamling och Böttigers utmärkta specialsamling av konstslöjdlitteratur. Samtidigt kunde man i de nya lokalerna börja att målmedvetet förvandla boksamlingen till ett verkligt fackbibliotek för de vetenskapsgrenar, vilka museet i sin verksamhet omfattar: nordisk och jämförande folklivsforskning såväl som hantverkets och konstslöjdens historia. Om den kvantitativa utveckling, biblioteket under de 30 år, det hittills stått under fröken Lewins ledning, fått, erhåller man ett begrepp, då man erfar, att den lilla boksamlingen från år 1901 nu (1921) omfattar c:a 44,000 volymer och upptar en plats av mer än 800 hyllmeter. Samtidigt ha museets bokförbindelser ökat, så att de nu omfatta 368 museer och samfund.

Det framgångsrika arbete, fröken Lewin utfört, kan dock ej skattas endast i dessa siffror. Hennes kloka och kunniga ledning har i hög grad gynnat bibliotekets kvalitativa tillstånd. Hennes personliga välvilja och hjälpsamhet, — man är ju så oerhört beroende av bibliotekarier — ha gjort att Nordiska museets bibliotek, trots svåra brister i avseende på studieutrymme, för många forskare blivit en icke blott nyttig utan även angenäm arbetsplats, där man aldrig (som fallet nog eljes kan vara på andra håll) hämmats i sitt sökande av fruktan för bibliotekariens misshag. Trots sin stora arbetsbörda är fröken Visen Lewin alltid beredd, att så långt möjligt är bispringa en sökande tillrätta med sina under många år samlade bibliografiska kunskaper. Med dessa kunskaper, med sin osvikliga plikttröhet och med sitt präktiga på en gång älskvärda och respektgivande väsen är fröken Lewin såsom bibliotekarie själv en av de värdefullaste beståndsdelarna i den institution, hon förestår.

E. K—N.

Ni unnar

säkert Era vänner och bekanta samma fördelar som dem Ni själv har. Berätta därför för dem, hur mycket gagn och glädje Ni haft av *Idun* 1921 och uppmana dem att — liksom Ni själv — bli prenumerant för 1922. Prenumerationspriset är endast 15 kr.

DE STORA ITALIENSKA MUSIKTIDNINGARNA ha i dessa dagar innehållit utförliga redogörelser för en debutkonsert, vid vilken en svensk sängerska, fröken Lisa Nilsson från Malmö, för

första gången framträdde offentligt. Det är en uppmärksamhet lika smickrande som sällsynt som härmed visats, men så är Lisa Nilsson också elev av ingen ringare än den gamle belcantomästaren Mattia Battistini. Och denne senare är så helt intagen i sin lärjunge att han inbjudit henne att biträda sig vid en större turné, som 1 febr. från Paris går genom hela Frankrike, Spanien, Holland och England.

Det är ett ärligt och hängivet arbete, som härmed får sin belöning. I bortåt tio år har nämligen Lisa Nilsson idkat sängstudier och därvid stått under ledning av bl. a. Ina Lange, Ellen Beck, madame Cahier, Claire Dux, den kände Berlinpedagogen Rantz-Brockmann. Vid en provsjungning för Battistini förra hösten i Köpenhamn förklarade denne entusiastiskt, att hon genast måste följa honom till Italien. Förslaget blev verklighet, och vårt land har fått ännu en sängerska, vilken med ett slag gjort det svenska namnet heder och tilldragit sig ett ovanligt uppseende.

Efter turnén med Battistini har fröken Nilsson för avsikt att göra en konsertresa genom Sverige.

*

Fil. d:r Axel Raphael har avlidit i Stockholm i en ålder av 71 år. Den avlidne hade bakom sig en rik skriftställarverksamhet i nationalekonomiska,

sociala och juridiska frågor. I ett flertal år var han sekreterare i Sveriges författarförening och som ledamot av litterära äganderättskommissionen utförde han ett betydelsefullt arbete.

Lisa Nilsson.

Axel Raphael.

Vid **Blodbrist** är
och **Svaghet**

IDOZAN
Skadar ej tänderna.

mest effektiva järnmedicin och blir därför billigast. 5 gånger större järnhalt i Dozan än andra. **Mycket välsmakande.** Rådfråga Eder läkare. Fås på alla apotek.

IDUNS FÖLJETONG

LUCIA. AV MATILDE SERAO.

ÖVERSATT FRÅN ITALIENSKAN AV ERNST LUNDQUIST.

(Forts.)

"FÅ SE... JAG SKALL TÄNKA PÅ saken..."

En minister, som ej vill kompromettera sig, kan ej vara allvarigare.

De gingo in i det stora glasinklädda växt-huset, där man exponerade avklippta blommor, i vaser eller sammansatta till buketter, exotiska växter, ömtåliga och frusna. Prefekten hade låtit sätta upp blå gardiner till skydd mot solen. Mitt i rummet fanns en springbrunn under ett palmträd, som planterats där för tillfället. Här och där mellan blomstergrupperna stodo bänkar och stolar. Då damerna inträdde där, drogo de en suck av lättnad; här var svalare än ute i solskenet. Lucia vidgade näsborrarna, rysande av välbegagnad, och inandades den starka blomsterdoften. Då hon vände sig om, för att närmare betrakta en stor vaniljbuske, varseblev hon Andrea i dörren, men låtsade sig ej se honom och böjde sig ner för att inandas vaniljdoften. Han följde henne med blicken, medan han talade med en av de unga herrarna om hästar. Men nu kom hon hastigt på en idé; hon gick bort till en grupp av jättestora orkidéer, som befann sig alldeles vid dörren. Andrea förstod, gick fram till henne och räckte henne handen, som om han ej sett henne förut den dagen. De samtalade i likgiltig ton, som om de ej varit närmare bekanta.

"Hur står det till?"

"Tack, det är bättre nu. Varför har ni kommit hit? Tycker ni om blommor?"

"Nej, jag bryr mig inte det ringaste om dem. Luften här är så starkt parfymerad."

"Det känner jag inte. Jag för min del är förtjust i blommor... och jag förstår dem. Se på de här jasminerna, de likna stjärnor. De smyga sig tätt intill spalieren, haka sig fast som en skygg, men trofast kärlek."

"Vad vet ni om kärlek?" sade Andrea ironiskt.

"Det, som ingen annan vet... och inte ni heller", svarade hon. "Se, en sådan vacker bukett av vita rosor och thearosor, vilka lätta och fina färger!"

"Det är samma slags blommor som ni bar på Cascalendas bal och på invigningen här om dagen."

"Ni har gott minne. Tycker ni det är tråkigt att gå här med mig och se på blommorna?"

"Nej", svarade han med ansträngning, som om hans tankar varit långt borta.

"Lamarras utställning är utmärkt, signora Sanna", sade en dam, som nu gick förbi dem. "Den ska vi ge pris. Se på deras blomstermatta!"

Andrea och Lucia styrde kurs till den andra ändan av det stora växtrummet, där Lamarras blomstermatta var utställd. Det var en långsträckt rektangel på marken, utslutande sammansatt av penséer i mörka, dystra färger. Icke ett grönt blad. I mitten bildades ett stort, upphöjt kors av bländvita gardenior.

"Den mattan skulle passa att lägga på en grav", sade hon.

"Ni är alltid full av dystra idéer", inföll han.

"Ja, det kommer sig därav att livet är dystert. Den, som har utställt denna blomstermatta, tycks veta, att blommor kunna uttrycka smärta lika väl som glädje. Gardenian är en ädel blomma, hon har en själ. Då hon vissnar, gulnar hon; då hon dör, ser det ut som om hon förtärt av sin egen inre glöd."

Hon talade halvhögt och tankfullt, som om hon berättat blommans historia för sig själv. Hon var mycket blek och hade ett ömt uttryck i ögonen. Gardenierna utsände en stark

doft; Andrea tyckte, att den omtöcknade hans hjärna och gjorde blodet tyngre och trögare i hans ådror. Han kunde knappast andas, stora svett droppar trängde fram på hans tinningar och i nacken. Han kände sig matt i alla lemmar som dagen efter en bal.

"Vad säger ni om Krueppers utställning, signora Sanna?" frågade hertiginnan di San Celso, som nu gick förbi vid sin unge älskares arm, på vilken hon stödde sig som en ramlande ruin. "Jag har ännu inte sett den."

"Se på den då. Den där tysken har smak, han har passion. Inte sant, Gargiulo?"

"Ni talar alltid väl och alltid konstnärligt", svarade älskaren i öm ton och kysste den bara, magra handen, där ålderdomens tjocka ådror tycktes ligga ovanpå.

De gingo förbi. Det kom allt mera folk. Sorlet blev allt högre, damerna blevo mera skrattlystna och skämtsamma, gömde sig bakom blomgrupperna för att tala med någon ung herre, och då de kommo fram igen, voro de röda i ansiktet, skrattade tvunget och viftade med solfjädern. Atmosfären blev allt kvavare, ju mera den fylldes av ylang-ylang, opopanax och new-mown-hay. Alla dessa damer liknade artificiella blommor i yppigt egande skönhet, oäkta blommor med metallglänsande färger och konstgjord doft, som tycktes trivas förträffligt i denna atmosfär; det var som om denna förskämda luft passat för deras lungor, väckt deras sjuka hjärna, friskat upp deras tunna blod och givit deras utpinade och förstörda nerver en uppräckning. Lucias ansikte fick röda flammor, hennes ögon strålade och hennes läppar logo oavlatligt; hon tycktes njuta i fulla drag.

Andrea började se allting som i en dröm. Hans hjärna sov, och han var rädd, att han ej skulle kunna hålla huvudet uppe. Han torkade mekaniskt svetten ur pannan och följde Lucia med slapp blick.

(Forts.)

BARNAVÅRDSVECKAN OCH EN DONATION

NYLIGEN MEDDELADES I DAGSPRESSEN, att direktör H. Asch donerat 100.000 kronor till uppförande av en överläkarbostad vid Allmänna barnbördshuset i Stockholm. Donationen, varigenom ett gammalt önskemål för barnbördshuset realiserats, står i visst sammanhang med Iduns barnavårdsvecka.

Några av våra läsarinor, som deltog i Iduns barnavårdsveckas rundturer, erinra sig kanske just, hur professor Forssner vid sitt intressanta föredrag på Allmänna Barnbördshuset talade om hur mycket överläkarens arbete skulle underlättas, om någon överläkarbostad vore förenad med barnbördshuset.

Om hur detta föredrag kom att ge anledning till donationen, berättas i följande brev, som Iduns redaktion haft glädjen mottaga av professor H. Forssner, barnbördshusets direktör och överläkare:

Jag antar att Ni sett i tidningarna, att Barnbördshuset fått en stor donation. Sannolikt torde det intressera och även glädja Eder, att denna do-

Professor Hjalmar Forssner, Allmänna Barnbördshusets i Stockholm direktör och överläkare.

nation är en direkt följd av den förevisning av B. B., som Ni utbad Eder under Iduns barnavårdsvecka i höstas.

Vid detta tillfälle närvaro — mig för övrigt alldeles ovetande — fröken Asch och hon berättade för sin far, direktör Asch, att B. B. hade behov av en läkarbostad, men ej hade medel att bygga en sådan. Jag hade nyligen med lyckligt resultat utfört en stor operation på fru Asch och nu visade direktören sin tacksamhet på det storartade sätt, att han donerade medel till bostaden. Hade jag ej kommit att hålla det lilla föredraget, hade familjen Asch aldrig fått veta B. B:s bekymmer och donationen — åtminstone i denna form — hade ej blivit av.

Jag har således ock anledning att vara Idun tacksam för saken och betygar nu Eder denna tacksamhet.

Med utmärkt högaktning
Eder förbundne
Hj. Forssner.

Juveler, guld, silver, nysilver, speciellt hushållsartiklar
H. KARELFELT, Juvelerare, Regeringsgatan 10
STOCKHOLM

MINA LEVNADSMINNEN

AV HELENA NYBLOM.

(Forts.)

DET ENDA, SOM GJORDE EN OROLIG på detta härliga ställe, var det vildsinta skällandet av några stora hundar, som inte alls tycktes finna behag i vårt besök.

Alltjämt vandrade vi högre upp i bergen. Över vidsträckta ängar kommo vi in i skogen och stego upp till den höjd, där Schloss Boymont är beläget. Detta slott är en ruin, av vilken blott fasaden ännu tronar högt på berget och synes långt bort. Det liknar mera de venetianska palatsen än Tyrolerslotten och måste ha varit en utomordentligt vacker byggnad. Man sade, att dess ägare inte gärna bott där, på grund av att där skulle spökat så hemskt. Då det stod tomt och övergivet, hade för länge sedan en fattig kvinna gått där förbi en Corpusdomini-dag, och antänt ett bål för att koka sig litet mat. Det hade fattat eld i den torra skogen, och slottet hade brunnit ner. Nu tycks skogen helt och hållet ha tagit det i besittning. Upp för alla trappor vandra unga bokträd, popplar och kastanjer. På altanerna klättra rosen-snår, som hänga långt ner för murarna. Från de tomma fönstren titta buskar och plantor ut, och gräset växer högt på slottsgården. Aldrig har jag sett något, som så fullkomligt liknar Törnrosas slott som Schloss Boymont, där det reser sig högt på berget i skogens djupa tystnad. Nu mitt på sommardagen sjöng ingen fågel häruppe. Allt var så ensamt och stilla, att man nästan trodde sig kunna höra värmen dallra i luften. — Härifrån gingo vi ner för en brant väg, och sedan åter uppför en annan lika brant, som leder till Schloss Hoch-Eppan. Hela denna väg genom skogen var belagd med stora flisor, ty förr i världen, då slotten voro bebodda, red man ned och upp för berget för att besöka varandra, och ännu ligger stenläggningen kvar. Det var en lång och ansträngande väg upp till Hoch-Eppan; och då vi äntligen hade nått toppen av berget, hade vi ändå det svåraste stycket kvar. Hoch-Eppan ligger på ett hörn av Adigedalen, och åt andra hållet ser man bort emot Meran. Slottet förskriver sig från romarnes tid och är numera en ruin, men genom sitt upphöjda läge dominerar det hela trakten, och från intet ställe har man en så omfattande och vid utsikt över alla olika bergformationer, över byar och gårdar, vattenlopp, vinland och skogar, som härifrån. Men innan vi nådde slottet, hade vi ännu att passera en bergsklyfta, varöver var lagd en bro av ett mycket skröpligt utseende. Den var gjord av långa trädgrenar, varpå barken satt kvar, så att den var mycket hal och skakade, när man gick på den. Ledstången bestod av en enda lång, smal gren, som darrade vid beröring. Djupt under oss gapade en avgrund, men om vi ville intill Schloss Hoch-Eppan, hade vi intet annat val än att passera bron.

Jag brukar inte lida av svindel och begav mig ganska oförfärad åstad, men jag hade blott gått några få steg, då jag kände mig ytterst obehaglig tillmodts. Under mina fötter darrade de smala trädgrenarne, och ännu mera skakade den långa grenen, jag grep om för att stödja mig. Det

var blott känslan av, att jag hade en avgrund under mig, som gav mig nog balans att komma levande över på den andra sidan.

Min son hade samma oroväckande känsla, och det var obeskrivligt lättande att slutligen befinna sig på motsatta sidan i kastanjeskogen, där Hoch-Eppan är beläget.

Slottet var inte stort till omfång och inte heller av någon betydande höjd. Murarne voro till största delen nedrivna. På den lilla slottsgården låg fullt med torkat hö, och man hörde de sakta knäppningarna av en klocka inne från rummen, vars fönster stodo öppna. I ett av dem varseblev man till och med ett par tallrikar sur mjölk uppställda mellan små bräder, vilket alltsammans tydde på, att här bodde folk. Men intet mänskligt syntes till. I flera timmar lågo vi här i det varma höet på slottsgården. Runt omkring oss växte den frodigaste kastanjeskog med sitt blanka, skuggande lövverk, och högt över våra huvuden svävade ibland ett vitt moln förbi på den djupblå himlen eller en rovfågel stod ett ögonblick stilla som en punkt i luften. På muren framför oss såg man starkt urblekta freskomålningar från romarnes tid, där krigare åkte fram på den charformade triumfvagnen som i en dröm. Plötsligt slog en klocka ett inne från ruinens inre. Här måste dock bo människor? Då vi anträdde återmarschen, träffade vi på den, som hade sitt hem därinne. Det var en herde, som kom från ängen med en stor börda gräs på ryggen; det såg ut som en väldig höstack, under vilken han gick alldeles krokig och nästan försvann. Vi hälsade god middag och yttrade i förbifarten, att det föreföll oss att vara en ganska ranglig och obekväma bro, man hade att passera för att komma ner för berget. »Ja, den är mycket skröplig» svarade han lugnt. »Den håller sannolikt inte länge.» — Jag vill inte påstå att det uppmuntrade oss, då vi åter hade att balansera oss över de runda, hala grenarne med bråddjupet för våra fötter. Sedan hade vi en härlig hemfärd genom dalen, där man jämt träffade nya byar, gårdar och kyrkor. På ett ställe kommo vi till en liten kyrka, som stod öde. Porten var stängd och fönstren övervuxna med slingerväxter. Den lilla kyrkogården, som låg utanför kyrkan på en hög sockel tycktes också alldeles övergiven. Gravarne voro försummade, gravskrifterna utplånade. Men på en av kullarne blommade en ros. Det var en väldig, ljusröd provenceros. Då ingen tycktes bry sig om graven, bröt jag den, och jag vet mig aldrig ha känt en så överväldigande doft av sommar, som slog mig tillmötes från denna ros, som hade slagit ut på den lilla övergivna kyrkogården. Jag glömmen den aldrig. —

Innan vi lämnade Gandeg upplevde jag där något ganska besynnerligt.

Inne i slottet fanns ett kapell, där ägarne till Gandeg övervoro gudstjänsten, sittande på en läktare, mitt emot orgelläktaren. En dag, då kastellanen vid slottet visade oss det inre av kapellet, bad han oss

läsa något, han inte riktigt begrep, då det där stod skrivet om några ställen långt därifrån. Kanske kunde det vara platser, vi hade reda på. — Bakom orgeln visade han oss en regnbågsformad, vit träbåge, varpå var skrivet en lång berättelse med stora, svarta bokstäver.

Man kan tänka sig min förundran då de första ord, som mötte mig voro:

»In Dalsland in Schweden, bei dem See Wännern!»

Vad visste man här nere i Tyrolen om Dalsland? Om Vänern? Jag läste vidare. —

Sedan Lutherska läran hade vunnit insteg i Sverige, stod ännu kvar vid Vänern en Madonnabild.

Det hände, att det fanns en man, som hade levat ett vilt liv och förstört både sin kropp och sin själ. Han fann intet att trösta sig med i sin förtvivlan och beslöt att göra slut på sitt liv. Han ville kasta sig i sjön och dränka sig. Men då han gick ner emot Vänern, kom han förbi Madonnabilden, som stod vid vägen, och kastade en flyktig blick ditupp. Då tycktes det honom, som om Madonnan såg på honom med ett så rörande och bevakande uttryck, som om hon ville bönfalla honom att avstå från sin syndiga avsikt. Det träffade honom så djupt, som om hon skulle stått levande framför honom. Men långt ifrån att beveka honom, uppväckte det hans vrede och motstånd. Vem inbillade hon sig vara, som trodde sig kunna inverka på hans föresats? Han ville och skulle dö. Och i sin opproriska häftighet, tog han upp en sten från marken och slungade den med all makt mot Madonnans panna. Men i samma ögonblick greps han av en förfärlig ångest, ty från Madonnans panna sipprade blodet fram och flöt ner för hennes ansikte. Han glömde plötsligt, varför han hade gått ner till sjön, och sprang i största hast för att kalla vittnen till det oförklarliga, som hade hänt. Många människor kommo till stället, och i tre dagar fortsatte Madonnans panna att blöda. Bland åskådarna befann sig en målare från Tyrolen. Han kopierade Madonnabilden och skickade den som gåva till greven på Gandeg, som i sin tur gav den till socknen. Nu finns den i den lilla kyrkan Maria Rast, och där var det, jag såg den, och undrade på betydelsen av att Madonnans panna blödde.

Det förefaller mig så egendomligt, att just jag skulle få tillfälle att komma att bo på Gandeg och få denna sällsamma hälsning från mitt fädernesland.

Det var ännu full sommar, då vi lämnade Tyrolen. Många vidsträckta problem hade hoptrasslat sig för att göra resan besvärlig, och jag insåg, att jag denna gången inte skulle kunna nå Rom. Men att vara Italien så nära och inte nå dit tycktes mig alltför smärtsamt.

Då hände det en dag, att jag i en vagn på vägen till Meran såg en dam, som fluktade sig med en solfjäder, på vilken en gondol var avmålad. Och jag tänkte då plötsligt: »Åtminstone skall jag nå Venedig!» —

Adigedalens strålande skönhet upphör egentligen, när man nått Italien. Det land-

(Forts. sid. 1186.)

Bomullstyger - Möbeltyger - Gardiner

Vackra, starka, handvävda, ljus- och tvättäkta.
Prover sändas. Preciserat godhetsfullt vad Ni önskar.

Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

K. ANDERSON

PRAKTKATALOG

GRATIS OCH FRANCO

HOVJUVELERARE - OPERAHUSET - STOCKHOLM

”Tidskrifter komma och gå, men IDUN är och förblir de svenska hemmens trogna och underhållande vän”,

skrev för en tid sedan en kritiker i en av Stockholms största dagliga tidningar om IDUN. År efter år har IDUN sökt ge de svenska hemmen det bästa. Den följer tidens strävanden. På ett underhållande, kvickt och självständigt sätt behandlar den vad

som är uppe i tiden. IDUN är verkligen, såsom den citerade kritikern skrev, *vänner* som hjälper, lär och förströer. — För år 1922 förbereda vi en hel del överraskningar för våra läsare. Däribland vilja vi redan nu påpeka följande av intresse:

Sjukvård i hemmet — något som var och en bör kunna.

Hur viktigt är det inte att var och en vet hur man skall bära sig åt, om något plötsligt sjukdomsfall inträffar i hemmet — och det antingen man har lätt tillgång till läkare eller ej. IDUN har redan börjat publicera några synnerligen orien-

terande artiklar, utarbetade av Röda korset, rörande sjukvård i hemmet. Dessa artiklar, som komma att fortsätta år 1922, bli, illustrerade som de äro, lättfattliga och så lagda, att man icke lätt glömmet det de lära en — en ovärderlig hjälp för hela livet.

Barnavård — något för alla mödrar.

Det stora antal mödrar, som icke har tillfälle att genomgå långvariga och kostsamma kurser, har icke lätt för att komma in i det viktiga och svåra kapitel, som heter: *de späda barnens vård*. Därför har IDUN gått vidare på

den väg, som utstakades genom tidningens så livligt uppmärksammade BARNAVÅRDSVECKA, och förmått den framstående barnläkaren doktor Arthur Fürstenberg att under år 1922 skriva en populär artikelserie för IDUN om barnavård.

Dagshändelser sedda i reflexionspegeln.

IDUN vill också, som nämnt, hålla tidens egen spegel framför läsaren. Flera av våra trevligaste och kvickaste kåsörer och krönikörer skola — liksom förut — behandla de händelser och problem, som genom tid-

ningarnas spalter ofta mera oförmärkt glida förbi oss. Ett nyförvärv för IDUN är *Bon Soir*, som är, såsom alla veta, både rolig och självständig och som kommer att bli regelbunden medarbetare i tidningen.

Vad kan inte hända i en flickpension!

skall säkert mången utbrista, som läser *Gurli Linders* underhållande skildring »En flickpension i Stockholm för 50 år sedan». Med stöd av egna och en del äldre kamraters minnen berättar författarinnan om den på sin tid mycket kända och berömda

Hammarstedtska skolan i Brunkebergs hotell i Stockholm, i vilken hundratals hel- eller halvpensionärer fostrats. Det är en skolbild så väsenligt olika vår tids, kulturhistoriskt intressant och där de humoristiska nyanserna icke saknas.

Husmödrarnas och varje huslig kvinnas hjälp

blir *Iduns Hushållssida*, redigerad av fru *Ida Högestedt*. Där få husmödrarna nya — och även gamla glömda — goda matrecept, förståndiga anvisningar i det ena och andra o. s. v. *Iduns provkök* kommer också att meddela nyttiga erfarenheter. I *frågoavdelningen* lämnas snabba och utförliga svar på allt möjligt, från hemmens inredning till val av levnadsbanor. För övrigt ämna vi på alla sätt lämna

våra läsarinnor praktisk hjälp. Vi påminna om hur vi lämnat ut utmärkta mönster till förkläden, barnkläder o. s. v., hur vi genom småbrödstävlan sökt få fram goda småbrödsrecept och samtidigt skaffa husmödrarna en biinkomst etc. etc. Vi ämna under år 1922 på en mängd andra sätt söka gagna våra läsarinnor och förbereda som sagt åtskilliga överraskningar, som säkert skola hälsas med glädje.

Iduns följetong m. m. — en god och underhållande läsning.

Vår följetongsavdelning skall också bjuda på angenäma överraskningar. Svenska originalromaner skola ge en för oss alla känd och därför så mycket intressantare miljö, samtidigt som skildringen skall flyta underhållande och spännande.

Början göres med en berättelse, »Ester», som från Uppsalalivet leder läsaren till ett lanthem. — Noveller och essayer av våra bästa namn skola vidare utgöra den på en gång gedigna och underhållande läsning, som IDUN fortfarande vill ge sin publik.

IDUNS JULNUMMER, som intar en rangplats bland de årliga julpublikationerna, utdelas alltjämt gratis till samtliga prenumeranter.

Vårt lands utan jämförelse bästa veckotidning har IDUN kallats av dagspressen. Det lovordet skall icke jävas under år 1922.

REDAKTIONEN AV IDUN

Idun sänker sitt prenumerationspris

och kostar för år 1922:

Upplaga A.: vid prenumeration å närmaste postkontor . . . helår 15:—, halvår 8:—, kvartal 4:25.
Upplaga B.: (Praktupplagan) vid postprenumeration . . . » 19:50, » 10:—, » 5:25.

CRÈME DE CHOLEPALMINE

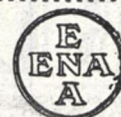
Antiseptiska hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber à Kr. 1.50 och 80 öre.

NERLIENS

KUNGL. HOVLEVERANTÖR
REGERINGSGATAN 33

Framkallar - Kopierar - Förstorar bäst

LÄTTSYDDA OCH BILLIGA JULKLAPPAR

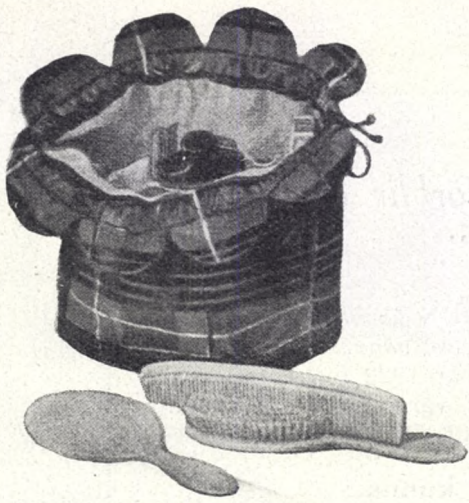

Fig. 1. En trevlig toalettväska av mönstrad velvetin.

LYCKLIGTVIS HAR MAN ALLT MER OCH mer kommit över den tid, då det ansågs såsom en självfallen plikt, att om man skulle förfärdiga julklappar, så skulle dessa bestå av ett mycket fint broderi eller ett annat därmed jämnställt arbete, på vilket skulle nedläggas mycken tid och möda och, när så kunde gå för sig, även penningar. Numera anses med rätta att syendet av dylika arbetskrävande julgävor är bortkastad tid och förlösad kvinnokraft.

Att det ändå är trevligt att till julklapp såväl giva bort som taga emot ett större eller mindre enkelt eller finare arbete, vill nog varken den givande eller emottagande parten förneka. Lyckligtvis råkar nu händelsen vara, att det finnes ett otal nätta och trevliga handarbeten, som varken taga lång tid att utföra och ej heller, vad materialet beträffar, ställa sig dyrbara. Här nedan följer en hel liten serie av dylika arbeten, av vilka de flesta äro valda med tanke på att vi leva i nöd- och kristider, då alla onödiga utgifter strängeligen måste undvikas. Sålunda äro alla nedanstående arbeten sydda av större eller mindre rester från lapplådan.

Först kommer då en trevlig och både av damer och herrar alltid välkomnad krag- eller toalettväska. Den avbildade väskan (fig. 1) är i den vanliga populära och lättsydda modellen, om än något litet avvikande från denna i det att innerfodret tilltages så mycket större, att detta nedtill kan avses i små veck, som bilda lätt pösande fickor, i vilka diverse sy- och toaletsaker kunna instoppas. Materialet till modellen utgöres av mönstrad velvetin eller annan sammet samt foder av satin e. d. i någon lämplig färg.

Väskans botten består av en rundel (c:a 20 cm. i diameter), vilken å ena sidan beklädes med sammet och å den andra med det tillämnade fodret. Trasorna vikas inåt vid träcklingen. Av sammeten klippes en omkr. 33-35 cm. bred remsa i längd något drygare än den överklädda rundelen är i omkrets. Av fodertyget klippes en c:a 15 cm. längre, men något smalare remsa. Sammetsremsan nedfällas i en tämligen bred fäll (färdig omkr. 5 cm.) Foderremsan fällas å ena sidan med en 1 cm:s bred fäll, och nålas sedan strax nedom fällen på sammetsremsan. Sammetsremsan avdelas med nålar i 6 lika stora delar, varefter foderremsan pålägges och avses, men endast nedtill med ett smalt veck för varje sektion. Sektionerna avdelas med lodräta rader av stjälkstygn, varigenom sex styc-

Fig. 4. För den som reser mycket: ett prydligt koffertöverkast.

Fig. 3. En praktisk knappväska.

ken separata fickor bildas. Omkr. 1½ cm. över fällsömmen på sammetsremsan sys en söm och genom det då bildade mellanrummet trädes två dragsko av snören eller starka sidenband i någon mörk med sammeten harmonierande färg, för vilkas inträdande tvänne små hål klippas på fodret, som langetteras. Dragskona hopsys sedan nätt så de ej löpa ur. Översta kanten på sammetsremsan är klippt i breda uddar, vilka invikas och tillsys. (Detta göras allra först och på avsigssidan, men då fällas ej sammetsremsan, utan det invikta av fällen påträcklas särskilt för sig på sammeten. Uddarne utklippas och sys runt omkring, varefter arbetet vändes och uddarne utpetas, träcklas i kanten och lätt pressas. Nedre kanten av sammets-

Fig. 5. Lillans present till mor: nåldyna med korsstygn.

remsan och fodret nästas eller träcklas samman vid rundelen, och med stark tråd kantas delarne samman på resp. avsigssidor. Därefter vändes väskan, så rätsidan kommer ut och är sedan färdig.

Den andra väskan som här avbildas (fig. 2), är en arbetsväska. Modellen utgöres av ett stycke svart sidenrips omkr. 35 cm. brett och i samma längd som sidenets bredd. Lika mycket siden men av smidigare material, fastän segt och starkt beräknas för fodret, vilket vid översta kanten samman sys med fodret på så sätt att 6 uddar bildas. Nedtill kastas siden och foder fast vid en liten sidenöverklädd papprundel, vilken bör vara klippt något avlång. Väskan sammandrages medelst starka sidenband löpande genom en dragsko. Vad som emellertid gör den ganska vanliga väskan en smula originell är dess utsmyckning, som åstadkommes genom att med jämna mellanrum på siden rita med krita omkring en 2-öring, varefter rundelarne fyller med täta stjälkstygn i vitt ullgarn; runt omkring varje sådan rundel kommer sedan en rad med svarta stråparlor. — Det faller av sig själv att broderiet utföres innan fodret fästes vid övertyget.

Till väskor kan på sätt och vis räknas en liten nätt och praktisk tingest, som är meningen att fästa i hattkullen, och tjänar det dubbla ändamålet att värma och samtidigt vara en förvaringspläs för floret. Den behändigaste tingesten utgöres av två rundelar, helt litet mindre än hattkullen invändigt, vilka böra vara av något tunnt, lätt och mjukt siden. Mellan rundelarne lägges ett stycke tunn silkesvadd. På ena sidan — den som är meningen att ligga utåt, bildas "väskan" genom att lägga ett stycke fällat siden, ett sidenband e. d. Kanterna invikas och sys samman med glesa langettstygn. Runt omkring fastsys en smal spets, ett litet rynch eller vad man har bland sina gömmor; huvudsaken är att det hela blir mjukt och fjäderlätt. Behaget ökas, om vadden i den lilla presenten parfymeras.

En annan praktisk väska, som däremot bör göras av starkt bomulls- eller linnetyg är den lustiga "knappväska" (fig. 3). Modellen består av en undre

Fig. 2. En arbetsväska i svart sidenrips med ullgarnsbroderi.

del som bör vara enfärgad och en övre, som kan vara rutig eller randig, och vilken del tilltages så stor att den nedfällas och samtidigt bildar dragsko för starka band eller snören. På det släta stycket sys ett lätt "broderi", bestående av flata knappar i olika storlekar, vilka bilda huvud och bål, medan nedre kroppshalvan sys i stjälkstygn. I väskan lägges en del knappar av olika slag; så mottagarinnan ser, vad menigen är; sedermera finner denna nog att väskan blir allt fullare och fullare allt vad tiden går, och blir glad att ha en given plats att både lägga knappar i och taga ur, allt efter behov.

Julklappen n:r 4 består av en trevlig duk eller vad den nu skall ha för namn, ämnad att när man är på resor lägga över den i sitt rum stående kofferten.

Modellen är ett stycke kretong i bjärta färger, vilket fodras med en bit satin, diagonal e. d. Runt omkring löper en smal enkel, hemgjord eller köpt frans.

En lätt gjord nåldyna, vilken t. o. m. en ganska liten flicka kan sy åt sin mamma, någon moster eller tant o. s. v. är fig. 5. Modellen består av två lika stora fyrkanter, varav den ena är försedd med ett enkelt korsstygnsbroderi som dock kan utelutas. Kanterna invikas och läggs noga emot varandra, varefter de langetteras samman på tre sidor med tämligen täta stygn. Ett stycke ovan langetten sys en tjock stjälkstygnrad, och när man hunnit till fjärde sidan instoppas vadd, bemängd med litet sågspån, varefter denna sida sammanfogas som de föregående.

En vacker duk kan göras av allehanda tyll- och spetsrester samt bitar av fin broderad moll. På ett stycke glanskambrik eller dylikt billigt tyg med hal yta uppritas med blyerts huvudlinjerna för mönsterfigurerna, varefter tyll, spetsar etc. fastträcklas. Kanterna invikas och tillsys med finaste tråd (rulltråd n:r 100 å 150) varefter de olika delarna langetteras eller med annan lämplig sömnadsteknik fogas samman. Runt omkring är duken försedd med först en mellanspets och utanför denna en uddspets i god valenciennesimitation.

Ett prydligt underliv är alltid en mycket välkomnad present. Den här avbildade modellen (fig. 6) är av vit crêpe de chine och består av en rak remsa i behörlig bredd och längd, eller omkr. 1 m. 10x35 cm. Upptill prydes underlivet med en spets, vars uddar placeras nedåt och infällas, varefter tyget under nätt klippes bort.

Vid spetsens övre kant fastsys en dubbellagd remsa av crêpe de chine och samma material bildar axelbanden. Nedre kanten fällas och genom den liksom genom remsan upptill drages smala, mjuka sidenband.

PENELOPE.

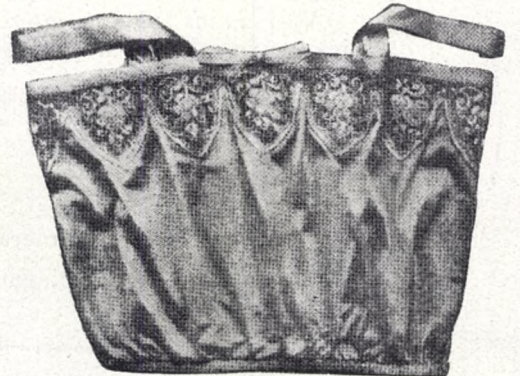

Fig. 6. En prydlig korsettskyddare i crêpe de chine och valenciennes.

BLUS BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB GÖTEBORG

PÅHLSSONS
Teaterkonfekt
Högfin kvalitet
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

EN TREVLIG JULBERÄTTELSE. STATSSLÖSERIET OCH NÖDEN

BLAND ALL DEN TILL JULEN FLÖDande litteraturen finns det en skrift, som jag läser med särskilt stort intresse.

Den heter »Statsrevisorernas berättelse» och är en — förresten inte så liten — berättelsebok för de mera vuxna barnen. Den går inte i de vanliga julberättelsernas traditionella stil. Där finns ingenting om gnistrande stjärnor, intet av sentimentalitet och ingenting om den traditionelle hemlöse ungkarlens ensamma jul.

Men ändå läser jag den skriften med stor glädje och stor tillfredsställelse. Ty den skvallrar om, att mitt under alla klagomålen om en nöd utan gränser, om ett armod utan like, om svältande barn och arbetslösa fäder, så finns det ändå några stycken här i landet som ha det bra och moja sig och inte låta sina feta tankar grumlas av något nödtillstånd.

Det är ett rikt och gott land, det gamla Sverige, som flyter av mjölk och honung, tänker man, glad och nöjd, när man läser statsrevisorernas lilla julberättelse.

Allt det där pratet, att det finns folk i det här landet och det här samhället som logerar i gamla potatiskällrar i Staden mellan broarna anser man naturligtvis vara dikt och osanning, när man hör, att vi ha ett patent- och registreringsverk som betalat 27,721 kr. för nio mattor — därav 7,280 kr. för en enda matta. Man kan väl inte begära, att amanuenserna i det ämbetsverket skola trampa på vanliga trasmattor heller!

Men så får också ämbetsverket i fråga följande mention av riksdagens representanter:

»Beträffande möblering och inredning må det visserligen medgivas, att härutinnan föga lämnats övrigt att önska med hänsyn till elegans och bekvämlighet»

Och inte bör man klaga över, att det inte bereds tillräckligt med arbetstillfällen

här i landet, då vi nu höra, att vi sysselsätta för nära sex millioner kr. kommittéer och s. k. sakkunniga här i landet. Vad är en sakkunnig? Så frågar måhända du, okunnige men dock svenske skattebetalare.

En sakkunnig är oftast en riksdagsman. Ibland kan han vara högerman, ibland socialist och ibland liberal.

Och gäller det nykterheten är han vanligtvis ordförande i någon goodtemparloge på landet. Men riksdagsman är han oftast. Ty varje riksdagsman blir som sådan utrustad med högre förnuft än vanliga dödliga och således sakkunnig. Är han i borgerliga livet skraddare i Tomelilla, så duger han dock alltid att sitta i en socialförsäkringskommitté, men är han folkskollärare från Göteborg, så är han klippt och skuren att bli ordförande i Bankoutskottet. Men riksdagsman bör han i varje fall vara.

Nåväl. Riksdagen själv trodde, att det skulle räcka med en och en halv million kr. till dessa sakkunniga och anslog därför den summan. Nu komma statsrevisorerna och förtälja i sin vackra julberättelse, att summan i stället svällt ut till nära sex millioner kr. eller närmare bestämt 5,834,137 kr. 63 öre.

Vad är avsikten med dessa s. k. sakkunnigas tillsättande? De skola göra det lättare och ljusare att leva för oss och komma landet att svälla av välmåga. Hittills har detta lyckats så till vida, att våra portmonnär ha blivit en smula lättare och våra debetsedlar svällt.

I samma berättelse talas om en professor, som år 1910 fick i uppdrag att utreda »om statsåtgärder i vissa främmande länder för dryckenskapens hämmande». Professorn måtte ha trivts utomlands. Ty ännu efter 10 år hade man inte hört något ifrån honom. Det var först i somras, som hans utredning överlämnades till regeringen.

Om professorn nöjt sig med att resa till Södertelje, så kanske både han och riksdagen vetat litet mera om åtgärder för rusdryckernas hämmande. Ty både där och i utlandet lär man praktisera samma metoder för målets ernående. Man håller föredrag och bildar goodtemplarloger och hjälper inte det, så burar man in de berusade, om de äro bångstyriga.

Professorn är dock en relativt billig själ i jämförelse med Bränsl Kommissionen. »Tillsammans med från föregående år balanserad förlust uppgår den redovisade totalförlusten för kommissionens hittillsvarande fyra verksamhetsår till kronor 113,640,860:63,» heter det i statsrevisorernas vackra julberättelse. Alltså över 113 1/2 million kr. för det B. K. under kristiden lät den ved, som skulle legat i våra kakelugnar, i stället ligga ute. Tänk, om den summan i stället använts till att några hemlösa kunnat få ligga inne!

För visso äro vi svenskar ett flott folk. Vi låta våra sekiner dansa och dansa själva efter. Vid jazzthé och mellan borden på restauranterna. I familjerna och efter middagarna, som inte tyckas minskas i antal eller vräkighet.

Hela landet dansar. Kommissionerna och de s. k. sakkunniga dansa med pengarna, familjeflickorna hos Cecil, demimonden på sedlighetens brant och den svenska industrien på konkursens dito.

Här finns ingen nöd och inga hungrande! Bara lust och glädje och virvlande dans! Ty — för att travestera Bertil Gripenberg: »Vi äro ett ystert och slösande släkte, Och våra själar äro fyllda av fröjd och av dans!»

Huru det går, när vi en gång vakna upp ur dansen och festyran? Ja, det hör inte hit. Som Hin Onde lär ha yttrat, när han fick skåda en viss ecklesiastikministers bönedagsplakat. **BON SOIR.**

DEN HAR GÅTT BORT DEN BERÖMDA norska diktargenerationen, i vilken namnen Björnson, Ibsen, Lie och Kielland voro de största, som för endast något tiotal år sedan voro namn med europeisk klang. Man glömmer snabbt i våra dagar, händelserna ha de senaste åren jagat varandra med iltågsfart, och endast få i det släkte som nu lever och verkar, tänker väl egentligen på att det icke är så värst många år sedan exempelvis Kielland skildes hädan.

Dennes efterlämnade maka lever emellertid ännu kvar i Köpenhamn och fyllde för någon tid sedan 70 år. En medarbetare i Idun passade på att besöka den åldriga damen i hennes vackra hem för att be henne berätta om minnen från tider, då fru Kielland umgicks med dåtidens andliga hövdingar.

Den första frågan gällde, om fru Kielland längtade till Norge, till fosterlandet.

— Nej, varför det, svarade fru Kielland, jag har det bra i Köpenhamn och här har jag ju mina bästa vänner. I mitt hemland, där jag en gång hade så många vänner, skulle jag nu möta bara främlingar. Det är nu en gång så, att där man i sin ungdom fått den största värme, där möts man på ålderdomen med den största köld.

— Ni har inga otryckta manuskript efter Er man?

— Nej, denna är allt vad som finnes kvar, men den är också ganska intressant, säger fru Kielland och räcker fram en elfbenssolfjälder, vilkens fjädrar äro prydda med galanta

BERÖMDA NAMN PÅ EN SOLFJÄDER.

Ett litet samtal med Alexander Kiellands maka på 70-årsdagen.

hälsningar av flertalet svenska och danska konstnärer på 80-talet.

»Like ret for mand og kvinde
ung og gammel, folk og drot. —
Like ret, men ingensinde
like ret for ondt og godt»

skriver Schandorph. Och Björnstjerne Björnson skriver:

»Hvordan vi skrifter
vad tiden giver
og vad som bliver
det kjendes vi paa.»

»Det er trist att skilles ad
vifteblad!
Dette suk dit vindpust bringe:
måtte savn
av København
måtte anger
over flytning till Stavanger
snarlig bringe
fru Beate til att ty
ned paa ny
til trofast by!

Georg Brandes.»

»Husk altid solstraalernes magt!
Ernst Westerland.»

»Naar man sover synder man ikke
Ingen sover mindre än viftens Eierinde
Edvard Brandes.»

»Fuldstendig uenig med Edvard Brandes
Edvard Grieg.»

»Der borde være roser — —
J. P. Jacobsen.»

»Her borde være forglemmigeier!
Emil Poulsen.»

»Måtte jeg — som ven — mig tænke
uden sorg og gift fru Wencke
vilde jeg paa viftens vinge
baade tak och hilsen bringe.
Otto Borchsenius.»

»Glemme nutiden bort
og leve i minderne
det kan ingen mand
kun den bedste blandt kvinderne.
Victor Bendix.»

»Lenge venners kreds på Sjælland
lytte vil til mindets tone
om den fine dikterkone
fru Beate Kielland.

Hostrup.»

»Naar kommer dog den tid, da man kan bli fri
for stambogslyrik och viftepoesi!
Otto Benzon.»

— Ni tänker icke ge ut edra memoarer?

— Nej.
— Och er mans brev?
— De äro skrivna för mig och ingen annan, allraminst för nyfikna landsmän.

WANDA.

Beställ Edra
möbler vid

NYA MÖBELVERKSTADS A.-B. i FALUN,

ÅSGATAN 17
Rikstel. 1196

Tillverkning av finare och enklare möbler samt Bank-, Skol- & Tingshusinredningar. Den ständigt ökade omsättningen är bästa rekommendationen.

Införda offerter och kostnadsförelag.

SPETSAR SOM ETT LED I UTVECKLINGEN

EN NY BOK FÖR SPETSSENTUSIASTER.

Reticella-spetsen var 1600-talets stora europeiska mod — det ser man av talrika porträtt från den tiden. Det fordrades en mästertlig skicklighet för att göra spetsen — med Reticellan blev spetsömnaden en konst.

OM SPETSAR KAN SKRIVAS PÅ olika sätt. Den form en norsk kulturkunnig och tydligen mycket berest dam, Irma Gram, har funnit, är ofantligt sympatisk och riktig, hon har tagit spetsen som ett led i mänsklighetens utveckling, en röd tråd, så att säga, som slingrar sig genom livet i århundraden och som när man följer den, leder en till att på närmare håll se både den högre klassens kvinnor och män, som hade bördens och penningens privilegium att få bära den, och de enklare kvinnor, som med oändlig kärlek och ödmjukhet gjort den. Det finns knappt heller någonting som så med ens belyser vad som menas med maskintiderna som skillnaden på en sydd och en maskinjord spets — liksom man på samma gång måste häpnat över maskinens döda skicklighet.

Irma Gram har i några koncisa, med lust och glädje skrivna sidor behandlat vart

land för sig och hon ger med ett par ord glimtar om seder och bruk i samband med spetsarna, som göra den vackra volymen koncentrerat innehållsrik. Hon nämner liksom i förbigående att spanskans mantilj är så helig, att den ej kan utmätas för skuld, bara i de orden ligger spansk grandezza och spansk fattigdom. Boken är i hög grad vad man på författarinnans eget språk skulle vilja kalla grei. Men den innehåller också en rent teknisk fackkunskap av värde, man får utrett hur varje spetsart göres, vari skillnaden mellan de många varianterna består. Naturligtvis måste en svenska beklaga, att hon ej nämner Hilda Starck-Lilienbergs insats hos oss för en modärn och »lättare» återuppståndelse av den gamla sydda spetsen eller överhuvudtaget vår förnämliga spetsrenässans t. ex. den fina, knyplade Gustaf Adolfsspetsen — som vi äro ensamma om i Norden. Men gör hon en resa till oss, skall hon säkert inte underlåta att ta reda på vad som komponerats hos oss av nytt i spetsväg — på den gamla grunden — och så skriva en ny rolig bok om »De nya spetsarnas historia», där ungerska och österrikiska saker också kunna nämnas.

Den som intresserar sig för spetsar lä-

I Flandern tycks ännu skickligheten i och lusten för spetsknyppling vara kvinnorna medfödd. Här en »voile de bénédiction» från omkr. 1700, avsedd för kyrkligt bruk. Den är rent av klassisk i fråga om smak och teknik. För att framställa ett arbete som detta behövdes det sju olika personer med var och en sitt område.

På 15- och 1600-talet erbjöd filetspetsen ett rikt fält för kvinnornas fantasi.

ser aldrig en bok, hon skaffar sig så många hon kan. Därför kan en svenska ha Irma Grams vid sidan av Elisabeth Thormans mera vetenskapliga spetsbok. Till författarinnans litteraturförteckning dristar jag mig lägga en engelsk bok, som är billig, »Chats on old Laces», tillhörande Chat-biblioteket, och finns i alla boklädor.

Den norska boken fyller en verklig lucka, just för sin klarhets skull. Den är kunnig, klok, bildande, rolig och mycket vacker, förlaget (Aschehoug) har förstodigt nog givit den en elegant utstyrelse. Man lägger den med glädje till sin samling och känner sig rent av som en smula europé, när man en stund vederkvickt sig med den. Sedan finns det ju också detta hemliga brödraskap av ren »spetsentusiasm», som med denna bok fått en ny relik.

VERA v. KRÆMER.

Ännu två bilder från Christina Nilssons begravning. T. v. processionen vid Stortorget. T. h. Christina Nilssons likrum. Foto Betty Larssons Eftr.

ÅTER TILL DET HELIGA LANDET!

Sten och snår och oförnuftig skötsel ha gjort den palestinska jorden ofruktbar. Här dock ett frodigare parti: en aveny av dadelpalmer vid den judiska kolonien Richon-le-Zion.

De till Palestina invandrade judarna ha det mycket svårt. Bl. a. är det mycket ont om boningsrum, varför många få bo i tält. Bilden är tagen nära Jerusalem.

Palestinas hemvända söner bearbeta den egna torvan.

Europas hemlösa folk nalkas hemmet: judiska emigranter på väg till en judekoloni i norra Palestina.

Där firdom liljorna blomstrade, i Sarons dal, där rassla nu skörde- och tröskmaskiner fram.

I landet, som flyter av mjölk och honung, finnes också en av världens största vinkällare — de jättelika vincisternerna vid Richon-le-Zion.

DET ÄR ETT EGENDOMLIGT TIDENS tecken (ett järtecken ha somliga kallat det), att skaror av judar från hela världen, men allra mest från Östeuropa, draga åter till sina stamfäders hemland. Men det är inte bara till hemlandet, de återvända, det är också till — jorden. Dessa judar, som i otaliga generationer ägnat sig åt handel och hantverk, bli borta i Palestina jordbrukare igen, såsom några av våra bilder ge en antydning om. Lätt ha de det emellertid inte. Jorden är mångenstädes full av sten och snår och en oförnuftig skötsel har berövat den dess fruktbarhet. Kolonistörerna få utföra ett mycket hårt arbete, och även kvinnorna få åtaga sig ett tungt grovarbete med att plocka bort sten o. s. v.

Här meddelade fotografier ha tagits av Svenska Jerusalem-koloniens fotografiateljé.

En rest från gamla tider: europeisk jude tröskar med »släde» och mulåsnor på arabiskt vis.

Watzins & Watzins

Svavelhårvatten & Svavelpomada
förlänar en yppig hårväxt samt äro de effektivaste medel mot mjäll, hudutslag och vissa ekzem.

Uppfinnaren av Watzins Svavelhårvatten och Watzins Svavelpomada med sin familj, varav sanningen om dessa preparaters goda verkningar bevisas.

Att här av mig fotograferade personer tillhöra förenämnda familj samt att deras hår är äkta och naturligt intygas.
Stockholm den 6 Dec. 1920.

Sjöbe Malmberg
Fotograf, Barnhusgatan 6

Tillverkare:
HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG, UPSALA.
Kungl. Hovleverantör.

Hemkonsulenten Fru IDA HÖGSTEDT

uttalar sig i tidningen IDUN 13 november på följande sätt:

“Vid bakning utan jäst har

Rumford Bakpulver

använts, och har detta på ett utmärkt sätt motsvarat alla förväntningar i den vägen“.

Gyllenhammars

UNDERBARA
HAVRE-MUST

Verksamt medel mot gikt och reumatism.

För äldre, vuxna och barn.

Av SANGALLA the

rekommendera vi våra kända märken

“PEKOE SOUCHONG”
“IMPERIAL”
“ORDINARY”

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

Så härligt med dessa knivar, som aldrig rostas! Jag tillråder envar att alltid använda

Rostfria Bordsknivar

av Eskilstuna Jernmanufaktur A.-B:s tillverkning

Begär dem hos Eder järnhandlare.

MINA LEVNADSMINNEN.

(Forts. fr. sid. 1178.)

skap, som möter en på vägen till Venedig är ganska enformigt. De stolta bergen ha sjunkit ned och ha omdanat sig till milda, böljande höjder, som slutligen helt försvinna när man når havet. Och dock är det med en egen lycklig känsla, man förstår, att nu är man i Italien. Det är som att komma hem.

I Venedig fick vi ett mycket dåligt logi vid en av de trånga kanalerna i det inre av staden, och vi flyttade ut i solskenet så fort vi kunde på dagen.

I det hela är Venedig motsättningarnas stad. Ingen annan har en så festlig glans och trolsk skönhet, en så sagolik prakt och egendomlig charm, och på intet ställe har jag känt mig så hemskt melankolisk och ängsligt inspärrad som just här. Lika mycket sol och jubel, som strömmar ner över de öppna platserna och längs med havet, lika ohjälpligt mörkt och dystert är det vid de inre kanalerna, där man knappast ser himlen, utan bara de höga husen mitt emot över det smala vattnet, där gondolerna glida spöklikt fram under gondolierernas entoniga, melankoliska tillrop, när de vika om hörnet. Här bo dock många människor. Alla fönster vimla av kvinnor och barn, som sitta hoppackade och titta ut; och så ser man oändliga girlander med tvätt, som hänger ner för alla murar och ger en intrycket av att inbyggarna måtte sätta stort pris på renlighet. Här inne i det kombinerade nätet av kanaler härskar en tystnad som i naturens ensamhet, men inte så välgörande, snarare hemsk och gåtfull. Det skulle vara outhärdligt att länge bo här inne.

Kommer man genom de smala »Calli» (så kallas de trånga gatorna som gå mellan kanalerna) ut i arkaderna omkring Markusplatsen, då övergutes man plötsligt av en sådan flod av ljus, att man ovillkorligen måste skratta. Mitt emot en blänker och glöder Marcuskyrkans gyllne och mångfärgade mosaiker. Fanorna på de stora flaggstängerna klappa sakta i sommarvinden. Hundratals duvor kretsas mot den blå himlen och det vidsträckt flisgolvet liknar mest en väldig danssal, varöver man egentligen borde röra sig i menuettakt, klädd i sidenskor.

Denna plats har också förmågan att liksom suga alla människor till sig. Här vimlar det av folk hela dagen, som göra inköp i de många bodarna med guldsmedssaker, venetianska glas, fotografier och gottköpsaker, varav bodarna under arkaderna äro överfulla.

Och på Marcusplatsen promenerar tusentals människor om kvällarna, när lamporna äro tända och i det bländande månlyset. Isynnerhet var här fullt när musiken spelade mitt på platsen.

Jag har förut omnämnt, med vilken glädje och förståelse en italiensk orkester kan utföra musik och med vilken begärlighet och uppmärksamhet publiken lyssnar till den. Medan de mera bemedlade människorna sutto utanför kaféerna och intogo förfriskningar, var alltid en tät klunga av folket församlad ute på platsen för att så nära orkestern som möjligt, tysta och hänförda, lyssna till tonerna av sina älsklingsstycken.

Vi hade gärna min lilla sondotter med oss på våra kvällspromenader, eftersom vi ingen tjänare hade att passa henne hemma. Mitt på dagen, medan det var mycket varmt, tog hon en lång »siesta» och kunde då gott hålla sig vaken på kvällarna. De flesta

Stekt rödspotta

blir sprödest och får den vackraste färgen då den stekes i

SVEA COCOSSMÖR

L. SWENSONS

helförsilvrade prima

Bord-, Dessert-, Smör-, Ost-, Frukt- och Kräft-

KNIVAR

Observera stämpeln:

L. S.

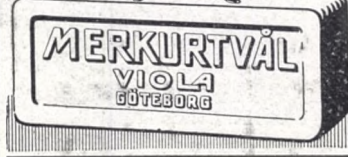
Handpolerade

Nr 12

Erhållas i alla juvelerare- och bosättningsaffärer.

Lille Victor

är en inhalator i västficksformat, som botar snuva och förkylning. Säljes i Apotek, Parfym-, Färg- och Kemikalieaffärer. Pr kr. 1: 50. Tillverkare: Weydes Tekn. Fabriks A.-B. Norrköping.

Regina

Förnämsta märke för vantar och strumpor.

Finnes i varje välsorterad manufaktur-, tricot- och kortvaruaffär.

Amarant Cold-Cream

Tillv.: A.-B. Oxygenol

Tänk på Blomsterfonden!

STEINWAY & SONS
STORT LAGER I ENSAMAGENTUREN:
LUNDHOLMS PIANOMÅGASIN
STOCKHOLM - JAKOBSBERGSGATAN 35

Medéns Julböcker 1921

Axel Romdahl, Det monumentala sinne-
laget, häft. 3: —, inb. 4: 75.

Prof. A. Romdahl behandlar i detta
arbete en del principiella frågor rör-
ande det nutida konstlivets olika om-
råden. En bok, som av alla konst-
älskare och kulturhistoriker kommer
att mottagas med det största intresse.

Torsten Karling, Sagor, häft. 2: 75.

En vacker och djuptänkt bok med
ädel innehåll. Livfull och lättläst. En
bok, som föräldrarna komma att hålla
för den nyttigaste, barnen för den ro-
ligaste av årets barnböcker.

Göteborg under 300 år, i bilder, Ju-
bileumsupplaga. Utkommer i cirka 20
—30 häften å 1: —.

Ett praktverk av högsta rang. Pre-
sentkort å hela arbetet blir alltid en
utomordentligt värdefull och välkom-
men julklapp. Två häften redan ut-
komna, ytterligare två väntas före jul.

Henrik Hendlund, Engelbrecht, häft.
4: —.

"Ur fosterlandskärleken i dess re-
naste och noblaste form har Henrik
Hendlund hämtat ingivelsen till sitt dra-
ma över vårt folks stora frihetshjälte."
Docent Albert Nilsson i H. T.

Jeanna Oterdahl, Dikter, 5:te upp-
lagan, häft 4: 50, inb. i vitt band 6: 50,
i helt skinnband 12: —.

Ovanstående lilla diktbok, som på
några få år utkommit i fem upplagor,
räknas på goda grunder till den verk-
liga standardlitteraturen.

Medéns förlagsartiklar utmärka sig för
prisbillighet, elegans o. konstnärlig stil.

ALABASTER-TVÅL

överfet toalettvål
med behaglig parfym

Alla damers favorit-tvål

TILLVERKARE:
GAMLA TVÅLFABRIKEN
TERNINGHOLM, MALMÖ.

**DET NUMERA
FÖRNÄMSTA
HIVETEMJÖLET**

AR

PRAKTISK NYHET!
SÄRDELES LÄMPLIG PRESENT

BRÖDBRÅDET
"IDEAL"
Sändes mot
postförskick till
följande pris:
av 1/2, 3/4, 1, 1 1/2, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 60, 70, 80, 90, 100.
REKVIRERA FRÅN TILLVERKAREN
AXEL JOHANSSONS MÖBLERINGSÄFFÄR
Falun Tel. 207

PARAMINT
PASTILLER

FÖRORDAS AV LÄKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid
epidemier.

SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

familjerna tycktes följa samma exem-
pel, ty vid alla bord såg man barn, små
och stora, som följde med föräldrarna på
kvällspromenaden.

En kväll, då vi vandrade genom arkader-
na, hade min sonhustru stannat ett ögon-
blick för att titta genom ett butiks-
fönster. Då hon vände sig om, var hennes lilla flicka
försvunnen. I den största ångest skyndade
vi ner genom den stora människomassan,
utan att veta vilken riktning vi skulle taga,
då en man kom oss till mötes med barnet
på armen. Han visste inte själv, varför han
hade vänt och ilat oss till mötes, och den
lilla flickan hade känt sig fullkomligt trygg
på hans arm.

Hon var ännu inte tre år, men älskade
redan mycket musik. Jag ser henne stå
mitt på platsen bredvid mig, medan hon
fläktade sig med en liten solfjäder och an-
däktigt lyssnade till de spelande. Då de
utförde barkarolen i Bizets »Pecheurs des
perles», såg hon på mig med ett melan-
koliskt uttryck och sade stilla: »Elle
pleurt!»

Ibland tillbragte vi hela förmiddagen på
havet. Vi hade vår bestämda gondolier
och inrättade oss på det bekvämaste i gon-
dolen med filtar och kuddar och togo böcker
och frukost med oss; och så svävade vi iväg.
Adriaterhavet omkring Venedig har sin all-
deles särskilda karaktär. Vattnet är så ljus,
att i starkt solsken förefaller det vitt och
lätt som luft. Vi mötte inga andra far-
koster än fiskarbåtarna med deras stora se-
gel i lysande färger, orangegula, purpuröda
eller brokiga, ofta prydda med bilden av
ägarens skyddspatron.

Nu under sommarmånaden låg havet
blickstill, och hela färden var som en resa
i luften genom bländande ljus. Det gick
oss som alltid, när man kommer naturen
nära, att böckerna bli alldeles överflödiga.
Man öppnar dem inte, man överlämnar sig
till den betagande drömmen som omsvävar
en. En dag, då vi hade varit ute på havet
till middagen och gondolen redan hade lagt
ut, vände den åter och gondolieren sprang
efter oss med en liten silverbägare vi hade
haft med till vinet, men glömt kvar i gon-
dolen. Jag nämner detta som bevis på att
inte alla italienare äro tjuvar och rövare,
som är den allmänna förmodan hos oss
nordbor, (som naturligtvis alla äro heder-
ligt folk!).

En afton ämnade vi vara med vid den
stora »Serenatan», som avhålls några gån-
ger varje år. Då engageras framstående sån-
gare och sångerskor från Milano och andra
stora operascener, och en jättegondol be-
mannas med en utmärkt orkester, kör- och
solosångare, och glider på kvällen, upplyst
av lampor och facklor, följd av tusende
gondoler, genom Venedigs stora kanaler
ut till havet. Vid olika palats stannar tåget,
och kortare och längre musiknummer ut-
förs, ofta på ett överdådigt sätt. Jag hade
hört så mycket talas om denna »Serenata»
och glatt mig förväntansfullt åt att vara
med.

Då dagen kom blev jag sjuk och hade
svårt att hålla mig uppe, men jag ville
med, och då natten kom, vacklade jag ner i
gondolen. Då gondolieren räckte mig armen
för att jag skulle stiga ombord, såg han for-
skande på mig. »Är Signoran ledsen?» frå-
gade han, och då jag svarade: »Nej, men
jag är sjuk», svarade han: »Ja, jag såg
ju genast, att ni hade ett främmande ut-
tryck.»

Och säkert var det mera som i en dröm,
jag såg det långa tåget av svarta gondoler
och de bengaliska eldarna i grönt och rött,
som plötsligt upplyste de olika palatsen,
medan sången och orkestern läto som något
överkligt, långt i fjärran. Jag blev myc-

*Hänföraende
och
förvillande
natur-
trogen
är
Dralle's*

Illusion
i Fyrtornet

Liljekonvalj, Viol. Rose, Syrén, Heliotrope m. fl.
Blomdoft utan sprit. En ytterst liten droppe tillräcklig.
Tinnas överallt.

Ett vackert ansikte!

Understundom när
man går gatan fram-
åt, möter man helt
plötsligt ett ansikte, så
fint och älskligt, att
det outplånligt inristas
i ens minne. Vad är
det då, som framkallar
denna oemotståndliga
charm?

Vad vi kalla "ras"
och kultur, får sitt
allra bästa uttryck i
en fin, vacker hy. Den
som har en dylik, kan
aldrig verka fränstö-
tande, simpel eller all-
daglig.

Man bör aldrig låta
huden bli blek, askgrå,
livlös, vanställd av por-
maskar — "ett vanpry-
dande utslag". Det är

varje kvinnas plikt mot
sig själv att hålla sin
hud så mjuk, klar och
ren, att hon redan vid
första påscendet väcker
beundran. Var och en
är ansvarig för sin
huds utseende, var och
en kan, så att säga,
välja sin hy själv. Hu-
den förändras för var-
je dag, den gamla dör
och ersättes med ny.
Börja i dag vårda eder
hud med

Vid en tids behandling med SYSTER ELLAS
salva kan man vara säker på en fulländad vacker,
vit och fin hy.

Pr burk kr. 2: —

Finnes hos alla Apotek, Sjukvårds-, Parfym-, Färg- och vålsorterade Specerihandlare.

A.-B. PARFUMERI LOUISE, Stockholm.

**JAMAICA
BANANER
FRUKT OCH MAT**
MEN DE MÅSTE VARA MOGNA

Recept gratis!

Tillskriv
The Banana Company A.-B.
Norrländsgatan 16 - Stockholm.

ÄKTA SKÖLDPADD

Största urval.

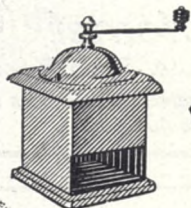
PARFUMERIE ANTOINETTE W. NORDING
BIRGER JARLSGATAN 16
BIBLIOTEKSGATAN 11 HAMNGATAN 12

Nytt! Nytt!

Hur grovt, hur fint som
hälst! Ny, solid kon-
struktion med förbät-
trat malverk samt jämn
och behaglig gång!

Mal Edert kaffe i

"Guatemala"

Mölnatorps
NYA KAFFEKVÄRN

Leo-Piller

äro framställda i samråd med
framstående specialister i mag-
och tarmsjukdomar. Användes
av läkare samt på sjukhus och
kan tryggt rekommenderas som

**ett utmärkt
avföringsmedel**

Fås å alla apotek.
Tillverkas av
A.-B. LEO, Helsingborg.

Trappstolen "STABIL"

lika bekväm som stol och trappstege är

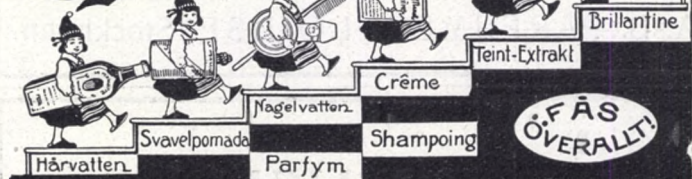

och användes i alla hem, butiker, af-
färs- och andra lokaler.

Trappstegar, Kåkestolar, Strykbräden
Rönneådalens Aktiebolag,
Tel. 88 Billinge. Tel. 88

Börja och sluta dan med

La Mascotte

ket sjuk och låg flera veckor till sängs. Vi hade då flyttat ner till ett angenämt hotell vid Riva di Schiavone, där vi hade våra rum i ett hus, medan måltiderna serverades i ett annat. Till mig bar camerianer upp den smula, jag kunde äta.

Emellertid hade ännu en person kommit till vår krets. Min son, som hade varit i Florens, var nu i Venedig. Han hade under hela tiden, vi voro i Tyrolen, uppehållit sig i Italien, i hopp om att där få arbete som sjukgymnast. Men lyckan hade inte varit honom gunstig, och hans senaste brev läto så hopplösa, att jag en kväll, innan jag blev sjuk, telegraferade till honom och bad honom komma till oss. Jag glädde mig redan i tankarna åt att mottaga honom.

Ännu minns jag den uppfriskande känsla, jag erfor, då jag avskickat telegrammet. Dagen hade varit förskräckligt het, men nu på kvällen kom en välgörande bris från havet. Alla vimplar på båtarna fladdrade och något liknande luft strök över ens pannor och kinder. Från kanalerna hörde man munter sång, och då vi stego ner i gondolen för att göra en tur i månskenet, tänkte jag med glädje, att vi nog hade ett telegram med svar, när vi åter kom upp i hotellet. Jag kan inte säga vilken hemsk ångest, som grep oss alla, då vi vid återkomsten på våra rum, funno svar från telegrafan i Florens, där det stod: »Adressaten finns inte kvar i Florens». Dagen förut hade jag fått brev. Var kunde han vara? Plötsligt var all glansen av Venedig som utsläckt. Jag ville inte se ljusen eller höra sången. Allt omkring mig blev kolmörkt och ångestfullt kvävande.

Då fann mina gossar på att telegrafera till den florentiska värdinna, hos vilken min försvunne son hade bott, och vid midnatt finga vi svaret: »Han har rest till Livorno.»

Ett par dar efter mottog vi brev, att han hade uppsökt havet för att söka bot för ett illamående, han hade ådragit sig i den starka hettan i Florens. —

Ett par dar därefter var han hos oss i Venedig. Själv låg jag sjuk, då han kom, och kunde inte deltaga i min barns utflykter om dagen. Men jag hade det inte illa. Hotellets jungfru, som hela dagen sprang fram och åter mellan de två kombinerade husen var god som en ängel och visste inte, hur hon skulle visa sin sympati och tjänstvillighet.

Jag bodde i ett litet rum, som vätte ut till den smalaste av kanaler. Mitt emot var en kasern och tidigt på morgonen klingade reveljen med en sådan kraft och levnadsglädje, att man ovillkorligen fick mod till att leva. Doktorn, som varje dag besökte mig, var också en så vänlig och deltagande man. Det var blott den omständigheten att pängarna smälte ofantligt fort ihop och inga vidare tillflöden var i sikte, som var något betänkligt. Men jag tänkte, att det med Guds hjälp nog skulle gå ändå. — Och det gick. —

Då jag fortfarande var sjuk, gällde det först att få min gifta son med sin hustru och sin lilla flicka i väg till Paris, där han nu ville försöka sin lycka. Vi togo ett ganska smärtsamt avsked, då de lämnade mig för en obekant och oviss framtid, och jag var nu ensam med mina två yngsta söner.

De tillbringade hela förmiddagen på Lido, där de uppehöll sig mera i havet än på fasta landet och där de gjorde bekanskap med jämnåriga.

En dag kom min yngsta son och kastade sig ner på min sängkant, medan han utbrast i en klagande ton: »Mamma, vad skall man göra, när fröknar fria till en?»
(Forts. och slut i nästa nummer.)

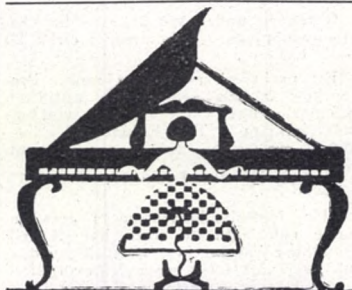

»Röda Björn, Röda Björn,
Hjälp mig du att kopparn skura!
Då blir blankt i varje hörn
och jag slipper miner sura.

Alltid bäst, alltid bäst!

Röda Björn vill högt jag prisa.

Köket strålar som till fest
och jag sjunger glad min visa.»

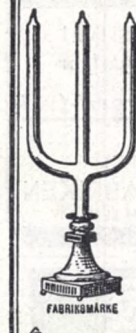

**A.-B. FÖRENADE
PIANO & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG**

Flyglar, Pianon, Orglar fr. landets
förmärsta fabriker. Försäljningsma-
gasin: Stockholm: Drottningg. 23,
Göteborg: Arkaden, Malmö: Öster-
gatan 28, Norrköping: Drottningg.
16, Gävle: N:a Kungsgat. 25.

Julstämningens symbol

är framför allt annat
ljus, ljus o. åter ljus!

I största urval:

Grenljus,
Julgransljus,
Antikljus,
Kronljus,
Lyktljus m. fl.

Liljeholmens Stearin-
fabriks Aktiebolag
Kungl. Hovleverantör
STOCKHOLM

Illustrerad katalog på begäran.

Björkboms Maltextrakt

är ett utmärkt kraftnäringsmedel för
barn, sjuka och konvalescenter.

Maltextrakt med kalk
har särskilt visat sig lämpligt som
botemedel mot eng. sjuk.

Maltextrakt med järn eller järn och
kina är ett utmärkt medel vid blod-
brist och allmänna svaghetsstillstånd,
då järn erfordras.

Obs! Detta järnmedel är ej stop-
pande och ej skadligt för tänderna
o. dessutom välsmakande o. hållbart.
Fås på alla apotek.

Nyhet: Björkboms maltextraktkaramel-
ler i askar å 1:25 kr. Synnerligen
välsmakande!

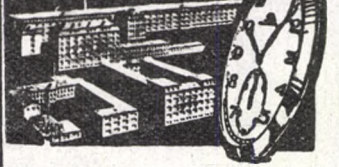
Björkboms Maltextraktfabrik är flyt-
tad till
apoteket "LEJONET" i Malmö.

SPRINGMADRASSER

Nutidens populäraste Resårmdrass.
Ytterst billig. Begär vår senaste pris-
lista. Obs! Stor prisnedläggning.
A.-B. Skandinaviska Sängresårfabriken
Tel. 344. Karlstad. Tel. 344.

OMEGA

Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

För unga mödrar och
barnsköterskor:

A. Keller och W. Birk
BARNAVÅRD

från andra tyska upp-
lagan bearbetad av

Dr. Arthur Fürstenberg

Tredje svenska upp-
lagan pris Kr. 4:—.

A.-B. Nordiska Bokhandeln

En alltid välkommen
JULPRESENT

är en flaska

ESTERIA-PARFYM

Framställes i sex olika
blomdofter, nämligen Viol,
Liljeconvalje, Syrén, Rose,
Reseda, Hyasint. Finnes ar-
tikeln ej å Eder plats, re-
kvirera direkt från oss, med
angivande av vilka dofter
som önskas. Pris Kr. 2:—
pr st., 3 fl. portofritt. Obs.
det enastående billiga priset.

Knut Lundqvists Tekniska Fabrik
Växjö

Solo-Kaffe

från

Aktiebolaget Malmö Kaffe-kompani

är det bästa

Java-Kaffe

Som om
de vore

värdefulla och ombärliga husdjur
underhållas rättorna ännu av män-
ga, som icke tänka på den oer-
hörda skada som dessa djur för-
orsaka. Köp "RÄTTUT" och ut-
rota dessa skadedjur. Den lilla
kostnaden härför betalar sig hund-
rafalt. Kr. 1.25 pr pkt om c:a
60 tabletter. Varje tablett är till-
räcklig att döda en rått.

Fabrikanter:
BERNER & ZETTERSTRÖM,
Göteborg D.

Säljes å apotek, färg- och kemikalie-
affärer samt speceriaffärer på landet.

Rapid-Borax

Tillv.: A.-B. Oxygenol

Norrbottens barn ha nu fått 1540,56
genom Iduns penninginsamling. Bidrag
mottagas alltjämt under adress Iduns
redaktion, Stockholm.

(Forts. fr. sid. 1183.)

— Till stekning: 1 å 1½ msk. smör eller blandat
smör och cocossmör eller annat gott flott.

Det malda köttet blandas med den rivna potati-
sen och ägget under det mjölken så småningom
påspädes. När färsen är smidig och sammanhän-
gande, iblandas den finhackade, brynta löken, röd-
betorna och kaprisen. Färsen avsmakas med kryd-
dor och breddes tjockt på ena sidan av de förut
på båda sidor med smör bestrukna brödskiivorna,
vilka sedan stekas vackert bruna i smör å ömse
sidor, med köttetsidorna först. Serveras genast, ry-
kande heta, med stekt skivad potatis.

Mannatårta med mellanlägg av fruktmos (för
8—10 pers.). 2 dcl. torra mannagryn, 2 dcl. socker,
4 ägg (konserv.). — I stor tekopp äpplemos, 3—4
msk. hallon eller jordgubbssylt, ¼ dcl. tjock gräd-
de. — Mannagrynen, sockret och äggen blandas
samman några tim. innan kakkbottnarna skola gräd-
das. 2—3 tim. efteråt röres blandningen kraftigt
tills den är vit och pösig, då den gräddas i 3 bott-
nar i låg rund form eller pannkakslagg. Laggen
smörjes väl och beströs med bröd mellan varje
botten, och smeten röres väl upp för varje gång
den slås i pannan. När bottnarna äro avsvalnade
hopläggas de med äpplemoset, blandat med syltet.
Tårtan täckes med hårt vispad grädde, eller ock
med marängmassa av 22—3 äggvitor och 5—6 msk.
socker, då kakorna i senare fallet införas i svag ugn
för att marängen må få färg.

Ragu på fågelrester. Sönderskurna rester från
söndagens tjäderstek, (omkr. 1 lit. skuret kött), 1
stor msk. smör, 1 rödlök, 3 msk. mjöl, omkr. ½
lit. buljong (kokt på de brynta fågelbenen), 1 liten
saltgurka, peppar, salt. — Köttet skäres i lagom
stora tärningar eller strimlor. Rödlöken finhackas
och brynes i smöret, och mjölet fräses däri, var-
efter fågelbuljongen samt överbliven steksås till-
sättas, om den senare finnes. Såsen får under
vispning koka 5—8 min. varefter köttet och den
fint skurna gurkan läggas. Stuvningen smaksättes
med peppar och salt, får ett uppkok, och serve-
ras sedan omkring inuti en uppstjälp risrand. Obs.
Är fågelköttet knappt, iblandas några små enkla
frikadeller.

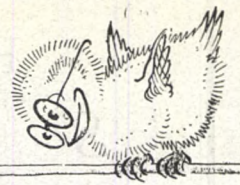
Risrand. — 3 decl. bästa risgryn, 1¼ lit. vatten,
1½ msk. got smör, (50 gr.), salt. — Risgrynen skäl-
las i hett vatten och påsätts sedan i kokande,
lätt saltat vatten. När grynen kokat upp, beläggas
de med ett smörat papper, lock lägges på kastrul-
len, och riset får sedan färdigkoka vid svagaste
värme och utan omrörning omkr. 1 å 1½ tim.
(Här en koklåda utmärkt). När riset är färdig-
kockt nedröres smöret varsamt, varefter massan
packas i en smörsmord hålförm för att få form.
Formen får en stund stå i vattenbad, varefter
riset stjälpes upp och fylles med den avsedda
stuvningen.

Viktoriakräm. (för 6 pers.). 1 lit. mjölk, ½ lit.
vatten, 1½ dcl. vetemjöl, knappt 1 dcl. potatis-
mjöl, 1 msk. smör, 1 msk. socker, 1 msk. vanilj-
socker (eller ½ rivet citronskal), 1 liten msk.
smör, ¼ tsk. salt. — En avredning göres av vete-
mjölet och hälften av vattnet och får stå att svälla
en stund. Mjölken uppkokas med smöret, och vete-
mjölsredningen ivispas och gröten får under visp-
ning sakta koka 10 min. Potatismjölet, utstrött i
resten av vattnet, nedvispas, och gröten får sakta
koka ytterligare 5 min., varefter den avsmakas med
socker och en smula salt. Gröten serveras varm
eller kall, garnerad med syltade bär, och god
mjölk bjudes till.

GOD
HELG!
1921-1922

DET MÄRKE, SOM SYNS HÄR OVAN, ÄR
det som skall pryda alla våra brev och brevkort
nu kring jul och nyår — det är nämligen Tuber-
kulosföreningens nya jul- och nyårsmärke. Det är
i år artisen Schonberg, som tecknat märket. Mär-
kets pris är alltjämt endast 2 öre, och det för-
säljes å alla Sveriges postanstalter ävensom ge-
nom värdebrevbärare i Stockholm, Göteborg och
Malmö samt lantbrevbärare.

F Pauli's

OVICULA

(ägg)-tvål

håller barnens hy
mjuk och len trots
vinterkylan.

ZENITHS

Gräddmargarin "Extramärket Zenith"

för matlagning och bak, och

Växtmargarin "Extra Växt"

för bordet,

äro marknadens förnämsta fabrikat.

Det är ett faktum

att

NESTLÉ" BARNMJÖL

genom sina framstående egenskaper haft en obe-
stridlig framgång. Sedan 50 år tillbaka användes
det i alla länder såsom ett ypperligt närings-
medel för småbarn, konvalescenter och magsjuka.

DAMPYJAMAS

av prima flanel
i randiga mönster,
ljusa trevliga färger

13.75

A/B NORDISKA KOMPANIET
BASAR-AVD. 1 TR. NED

H. C. Andersens S A G O R

ha utkommit i ny illustrerad upplaga.

Pr samling 4: 50; inb. 6: —.

P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

ETT ANGENÄMT TIDSFÖR- DRIV — OCH ETT BARM- HÄRTIGHETSVERK.

DÅ JAG FÖR EN TID SE-
dan talade med fröken Engelke,
Blindföreningens mångåriga, ni-
tiska bibliotekarie, för att bedja
hennes sända något i läsväg till
en av mina vänner, som är blind,
upplyste hon mig om, att biblio-
teket hade föga nytt att bjuda på.
Jag frågade henne då, hur detta
kom sig, ty jag visste, att många
flitiga kopister med intresse ar-
betat på bokförrådets tillväxt.

"Flera av våra bästa kopister
äro döda eller för gamla för att
arbeta åt oss längre", svarade
hon.

Här blir alltså nödvändigt, att
nya krafter gripa in för att er-
sätta de gamla, som slutat.

Undertecknad, som i flera år
kopierat till blindbiblioteket, greps
vid fröken Engelkes yttrande av
den djärva tanken att hos andra
söka väcka intresse för ett arbe-
te, som alltid förefallit mig både
intressant och roande. Mången
gång har jag med saknad nödgats
lägga det å sido för andra gö-
romål. Ett bättre tidsfördriv för
dem, som ha överflöd på ledig tid,
kan jag inte tänka mig, och sär-
skilt vill jag vädja till dem, som
bo på landsbygden och ha många
lediga timmar till sitt förfogande,
att försöka sig på kopiering, då
man därigenom utövar en stor väl-
gärning mot olyckliga medmänn-
iskor, som så väl behöva för-
ströelse i sin tunga tillvaro.

Punktskriften är snart lärd, och
man vinner inom kort nöjaktigt
färdighet däri. Det material, som
erfordras, är följande: En tabell,
som lämnar alla upplysningar om
Braille's alfabet, d. v. s. det punkt-
system, varav man begagnar sig
vid blindskrift, en s. k. reglett,
lämpligt papper samt ett prickstift.
Se där allt vad som behövs! En
trevlig och lämplig bok har man
säkert att tillgå. Dock bör man
först hos bibliotekarien förfråga
sig, huruvida den förut är kopie-
rad eller befinner sig under ar-
bete, allt för undvikande av att
en annan möjligen kopierar sam-
ma bok.

De nödvändiga tillbehören kun-
na erhållas å Blindföreningens
bibliotek, Majorsgatan 12, Stock-
holm, där även anvisningar läm-
nas. Priset för reglett, stift och
tabell är 4 kr. Papperet kostar
1:20 för hundra blad. Postverk-
ket tillämpar en särskild, synner-
ligen billig taxa, 5 öre för 500
gram, för korsbandsförsändelser
med blindskrift. Inbindningen
ombesörjes av biblioteket.

Vid val av bok råder jag varje
nybörjare att börja med en
mindre. Ungdomsböcker äro myc-
ket välkomna. Jag kan försäkra,
att man är rikt belönad för sin
möda genom den rörande tack-
samhet, varmed varje avslutad
bok emottages.

Må min vädjan för våra olyck-
liga blinda ej förklinga ohörd,
utan mana en och annan varm-
hjärtad medmänniska, man eller
kvinna, att försöka sig på detta
arbete, som säkerligen inom kort
blir av stort intresse, ty överskrif-
ten till dessa rader kommer att
besanna sig — blindskriften är på
samma gång ett angenämt tids-
fördriv och ett barmhärtighets-
verk.

Jag åtager mig gärna att till
var och en, som vinnes för den
goda saken, anskaffa nödiga till-
behör och skicka dem mot post-
förskott. Förfrågningar om val
av böcker kunna även ske genom
min förmedling. Eventuella skri-
velser eller rekvisitioner tillställas
mig under adress: Fru Anna
Sahlin, Grevgatan 64, Stockholm.
ANNA SAHLIN.

Hurra!
Nu har mamma
tvättat min klän-
ning med

Gumanns Flingor

Alltid lika fraiche och ungdomlig
Ja, crème amoureuse ö Idols örter
skönhetsmedel ha en förunderlig
verkan.
Även direkt från fabriken.

Endast för damer!
**Jumpers
och
Sweaters**
Huru de stickas och virkas
av **OLGA NYBLOM**
erhålls från undertecknade.
Pris kr. 1:75 + porto 15 öre
A.-B. Biblioteksbokhandeln.
Kungl. Hovleverantör.
Biblioteksgatan 12, Stockholm.

**NY DIKT-
samling!
Höst sådd**
av **Teresia Eurén.**
"Man anar en varm och klok
naturell... Dikter sådana som
Moderstankar, Jordens toner, Nak-
na träd, Till en död, äga kärna
och kultur. Man fäster sig vid
det knappa men tillräckliga ut-
trycket i följande strofer..."
Anders Österling i Sv. Dagbl.
Pris 3:75. Lindblads Förlag, Uppsala.

**Chesebrough's
Vaseline**
OCH DESS
PREPARATER
SÄSOM
**COLD-CREAM,
PARFYMERAD
VASELINE,
KAMFER
VASELINE-
CREM,
ISKAMFER** OCH
MÅNGA ANDRA.
Gör huden
fin och mjuk
Bemärk
Klöverblad-Varum.

— var ej ledsen, jag kommer åter
med **M. ZADIGS** Divina Parfym och Tval

WENNERMARK

Julcigarren

Herrarnas
julklapp!

"Nobless"
25 st. fina middagscigarren
i lyxförpackning
kr. 17,50

**HEMSLÖJDES
LUDVIGA**
VÄVNADER, KONSTSMIDEN
och ALLMOGEMÖBLER.
Beställningar mottagas. Stillfult
arbete. Begär offert.

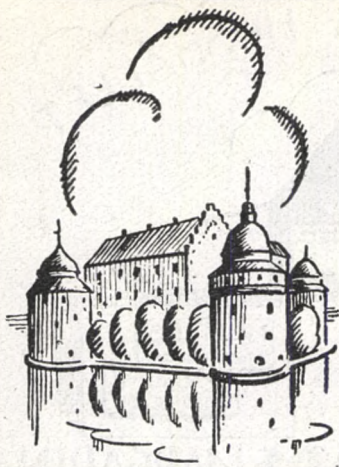
**RESÄRBOTTENSÄNGEN
PRIMO**
Bästa
Extrasäng
Försäljes av
Hr Möbel- &
Järnhandlare.
Även direkt fr.
fabriken. Pris-
kurant gratis
franko.
ANTEBOLAGET RESÄR
KARLSTAD

**Tänk alltid på
NORMANS**
vid behov av Glas och Porslin.
Tegnérsgatan 23. — Odengatan 41.

LEVYS LAVENDELTVAL
kan icke överträffas.
Tillverkare: A.-B. ALBERT LEVY.
M A L M Ö.

Årets lämpligaste
julklapp till alla förlovade är Köks-
bordet Triett. Kan användas som
Köks-, Bak- och Strykbord. Således
tre bord i ett. Sju olika bakredskap
medfölja och förvaras dammfritt inuti
bordet. Säljes av A. O. Warolén, Fal-
köping-R.

**Weydes äkta
Eucalyptusolja**
är det mest verksamma medlet
mot Reumatism, Gikt, Styvhet i
lederna m. m. Erhålls i Parfym-,
Färg- och Kemikalieaffärer
Weydes Tekn. Fabriks A.-B.
Norrköping

Örebro, torsdag 40
Henriette!

I dag, kära Henriette, har jag varit i Örebro, en vacker, idog stad i mellersta Sverige, med många historiska minnen. Bl. a. valdes Carl XIV Johan här till Sveriges tronföljare. På min promenad genom staden beundrade jag hans originella staty i stadens centrum, nära det vackra medeltida slottet, ävensom statyn över frihetskämpen Engelbrekt. Plötsligt stod jag framför en ståtlig byggnad, varå jag läste "Industri-A.-B. Viking". Vikingkrämens hem således! Min stora beundran för denna härliga skokräms förmodade mig att anhålla om att få bese fabriken. Jag mottogs med den största älskvardhet, och fabriken chef var nog vänlig att ledsaga mig genom de olika avdelningarna. Denna fabrikation är här specialiserad i en grad, som jag ej förut sett. Glasburkar, skruvlock, kartonger och emballage — allt framställs i bolagets egna fabriker. Jag besåg först bolagets glasbruk, där glasburkarna i en ändlös ström vällde fram ur sinnrika ugnar och maskiner. Jag såg därefter, hur Vikingkrämen framställdes i en rad sjudande ånggrytor, hur burkarna av maskiner och flinka händer fylldes, etiketterades och inpackades, och hur lastbilarna rullade ut med last efter last av den färdiga varan. Allt var mycket intressant, och först nu förstär jag, hur det är möjligt att framställa denna allt annat överträffande kvalitet till så lågt pris: organisationen och den stora omsättningen.

Din förtjuste

Jean de la Tour

KINAMAGASINET
specialaffär för Kinesiska varor: Handvävda Siden, vita och randiga Tvätt siden, Råsiden 3:— mtr, Textilier, antikt porslän m. m. Obs! Åkta varor extra låga priser. Regeringsgatan 43 1 tr., Stockholm. Riks 30 86.

EN KOPP HULTMANS RENA CACAO
är det bästa på hela dan!

LÄSARINNORNAS SPALT.

Ensam dam vore tacksam av Iduns läsarinna få veta, om hon under sina julferier (14 dagar), kan få inackordering hos en lärarinna eller annan ensam dam boende i Skåne (helst Malmö eller dess närhet). Var god och uppgiv namn och adress till "Ömsesidig julglädje."

FRÅGOR OCH SVAR.

Fråga: Vore tacksam få beskrivning på hemkokta honungskarameller som på samma gång äro nyttiga för bröstet vid förkylning. Har försökt två gånger varvid de blevo bra första gången, men ej den sista, antagligen beroende på att jag hade citronsaft i dem. *Mimma.*

Svar: Blanda ½ kg. vitt strösocker med 1½ dcl. kallt vatten i en invändigt blankskurad kastrull och sätt kastrullen över svag eld tills sockret har smält. Då ökas värmen, och då lagen kommer i kokning får denna ej omröras, ty då kommer sockret att gryna sig i stället för att bli va karamellsocker. När sockret kokat 5—6 min., iläggas 2 msk. glycos (köpes i fågr- och kemikalieaffärer), och efter ytterligare 5 min. provas sockret. Detta tillgår på så sätt att man doppar skaffet av en träsked i kallt vatten och därefter genast i sockret och sedan återigen i vattnet. Lossnar nu sockret lätt från skeden och kan tuggas utan att fastna mellan tänderna är det färdigt och tages genast från elden. Kännes sockret däremot segt, får det koka ännu några min., varefter det åter provas. När sockret är så stannat att det kan arbetas, drages det i längder vilka sedan klipplas i lämpliga bitar. — *Obs!* Vid all karamellkokning iakttages noga att det socker som under kokningen fastnar vid kastrullens kanter genast varsamt borttages med en tygremsa lindad om ett skedblad, vilket varje gång doppas i vatten.

Fråga: Hur rengör och bonar man parkettgolv? *Oerfaren.*

Svar: Först och främst bör ihågkommas, att ett parkettgolv ej tål vatten, då genast vita fläckar uppstå. Sker dock detta, så borttages de genom att gnida fläcken med helt litet bonvax, utblandat med terpentin. Varje dag vid städningen avtorkas golvet med en stor torr trasa av mjukt tyg. — När golvet behöver bonas — varannan eller var tredje månad — så gnides det, efter föregående noggrann torkning, med terpentin, vilken gnidning bör ske raskt. Därefter ingnides medelst en mjuk mindre trasa litet bonvax (köpes i färghandeln eller i speceributiker) och när detta är väl ingnivet i träet, eftertergnider man med en stor torr trasa så träet blir blankt. Är man mycket noga och är golvet mycket stort polerar man efter med ännu en ren trasa. Man arbetar bit för bit, och när man uppnått vana — och golvet ej är alltför illa medfaret — går arbetet lätt och fort nog. Ett medelstort salsgolv medhennes sålunda, inclusive torr avtorkning, terpenningnidning samt boning på c:a 3½—4 tim. Är man två om arbetet, vilket är tillrädligt, enär det är ganska påkostande, åtminstone innan man är van och golvet är upparbetat, medhennes golvet på 2 tim. eller ännu kortare tid. — Svåra fläckar, t. ex. bläck e. d. borttagas med järn-

Oatine

OATINE är behagligt i bruket, vällyktande och oundgängligt i barnkammaren. Begär uttryckligen *Vit creme grönt lock* och tillbakavisa alla efterrapningar. Tub eller burk, vanlig storlek, och stor burk (5 gånger så mycket).

Begär endast OATINE "Vit creme, grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. Fås i burk, eller tub vanlig storlek, och stor burk (tredubbelt innehåll).

OATINE SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är vällyktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek.

Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANI'S Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

EN OVANLIG KOMMITTÉ.

Ordföranden: Ja, mina herrar, av dagspressen ha vi ju sett, att kommittéer ej just åtnjuta det bästa rykte; man talar om kommittéer och att kommittéerna aldrig uppnå något resultat.

Det är därför med en viss stolthet jag tänker på vår prestation, då vi efter blott en veckas omsorgsfulla prov och undersökningar nu kunna formulera vårt betänkande:

Använd endast Pellerins margarin, som är lika välsmakande och närande men betydligt billigare än natursmör, vilket det dessutom överträffar i renlighetshänseende.

TOR

HELIOS ELEKTRISKA KOKAPPARATER

Gediget utförande
Ekonomiska i bruk - Prisbilliga

Försäljas av elektriska firmor samt genom vår

UTSTÄLLNING I STOCKHOLM
Regeringsgatan 41 - Rikstel. 5490

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET HELIOS STOCKHOLM

VINOLIA TALK-PUDER

UTSÖKT LENANDE KYLANDE OCH UPP-MJUKANDE FÖR HUDEN.
I sorterade dofter.

BABY VINOLIA TALKPUDER FÖR BARN
Den verkliga kännaren väljer Vinolia

BOLINDER'S KÖTTKVARNAR

Äro de erkänt finaste i marknaden. Tillverkas i två olika typer för malning av alla slags födoämnen.

BOLINDERS - STOCKHOLM

Cloettas

tillverkningar äro välkända sedan mera än 50 år i hela Norden.

Cloettas

Dessertchoklad, Konfekt, Praliner och Marmelad få ej saknas på något svenskt julbord.

DÅLIG HY

har ej den som sköter sin hud rationellt med en god hudcrème. För att en crème verkligen skall göra nytta, måste den innehålla just sådana ingredienser som giver näring åt huden och återskänker densamma smidighet och mjukhet. En crème som bättre än Hylins Ninon Crème motsvarar de fordringar man måste ställa på en god hudcrème

HAR INGEN

hittills kunnat framställa. Ninon Crème innehåller, förutom läkande och balsamiska oljor och essenser, även havreextrakt, som utöver en underbart förnyande och upplivande inverkan på undernärdd och slapp hy. Varje dam som önskar återgiva huden dess ungdomliga smidighet och förhindra uppkomsten av rynkor, bör dagligen massera huden med Ninon Crème. Denna absorberas fullständigt av huden och efterlämnar — i motsats till de flesta andra crèmer — ingen fettglans. Ninon Crème tillverkas av Hylin & Co:s F.-A.-B., Stockholm, och säljes överallt till kr. 1:— pr stor tub. Kom ihåg att vacker, mjuk och ungdomlig hy får den

som använder
NINON CRÈME

Rydbergs Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

Ni behöver varken vara rädd för blåst eller kyla, Ni undviker sprickor och ojämnheter, om Ni använder

CRÈME SIMON

Dess sammansättning bevarar huden fräsch, fin och glänsande.

PUDER OCH TVÅL
J. SIMON & Co, Paris

Koncentrera
Eder
annonsering för Skåne
på
SYDSVENSKA DAGBLADET
SNÄLLPOSTEN.

filsspån, som för ändamålet finnes i varje järnhandel.

Fråga: Kan någon av Iduns läsare upplysa mig om, hur ett förlovningskalas skall ordnas på ett trevligt sätt. Har tänkt det som supé med endast våra närmaste, c:a 7 à 8 personer. Men när och var skall ringarna växlas? Skall det ske i gästernas närvaro eller ej? Före eller efter supén? — Vore tacksam för ett förslag av någon "förståsig-påare", så att det blir trevligt för både gästerna och oss själva. Om någon särskild ceremoni brukar förekomma, vore jag tacksam få veta det också. *Intresserad.*

Svar: Ställ till en liten hemtrevlig supé genom att pr kort (skrivet) eller pr telefon bedja gästerna infinna sig precis k.l. 7 eller den tid Ni tycker är lämpligast enligt bruket på orten. Hav då väningen upplyst samt dekorerad med blommor och grönt, allt efter omständigheterna. Bjud först på frukt, godsaker, vin och vatten, alltsammans framdukat på salsbordet eller annan lämplig plats och när alla gästerna äro samlade så blir det lämpligt att Er far, mor eller annan äldre anhörig med några enkla och hjärtliga ord tillkännagiver förlovningsen och ber alla de närvarande önska de nyförlovade lycka och välgång. Växlingen av ringarna brukar numera ske utan några som helst ceremonier, och det brukar de unga tu göra på egen hand, innan gästerna anländer. Om de så önska, kunna de komma in först när alla gästerna äro anlända då genast tillkännagivandet av förlovningsen sker. Sedan vidtar festligheten hur man tänkt sig den, med dans, lekar, sång och musik, konversation etc. tills en enkel men smaklig supé serveras. Denna kan bestå av smörgåsbord, en lättare kött-rätt — kall skinka eller fågel samt efterrätt. Eller ock har man ett par stora fat med läckra smörgåsar, en mayonnaise- eller annan sallad, eller ett par omeletter e. d. samt te med goda kakor.

Fråga: Finnes något praktiskt sätt att göra galoscherna mindre hala för att undvika kullerbyttor i halkigt väglag? *Göteborgska.*

Svar: Här ett originellt sätt att preparera galoscherna, vilket ett ett tillfälle prövs och befunnits bra: Galoscherna rengöras och torkas väl på sulan, varefter de med en lång, glödgad hattnål rutats kors och tvärs på sulorna, tills dessa äro genomdragna med ett tämligen djupt rutverk.

Fråga: Skulle någon av Iduns läsarinor vilja vara av den godheten att meddela en ung oerfaren flicka hur man skall vara klädd vid servering i privata hem, t. ex. vid begravningar, bröllop eller andra bjudningar. Skall man använda svart, eller annan färg, blus och kjol? Användes serveringsförkläde? Skall man bjuda den förnämsta gästen först eller brukas ej så nu för tiden? Ävenså andra tillrättavisningar för en serveringsflicka emottages tacksamt. *Nyborjare.*

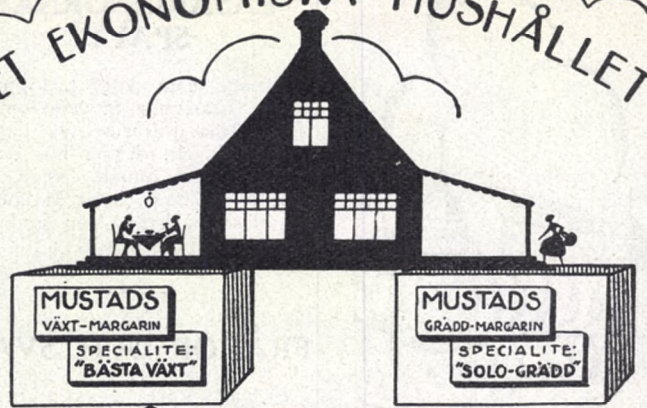
IBEM

Äntligen man funnit på ett sätt att få varje rostfleck att försvinna. **IBEM** tar dem lekande och lätt bältre medel kan man aldrig finna. "IBEM", rosttagningsmedel finnes överallt till 75 öre tuben.

AUG. SJÖSTEDT
Appelbergsgat. 52, Stockholm.
Riks. 55 99. Allm. 15 342.

DET EKONOMISKA HUSHÅLLET

VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN

MAZETTIS
VANILJ-CHOKOLAD

i olika kvaliteter

Nº 4 Nº 3 Nº 2 Nº 1

Kraftiga, rena, lagom sockrade Kokchokolader

"PARISIENNES"

Synnerligen närande och hälsosam Chokolad passande till såväl att äta som att koka

Nationaldräkter

materiel, detaljer, strump, på best., frågor besv. mot dubbelt porto. Svenska Nationaldräkter, Idung, 5, n. b., Sthlm. OBS.! Beställ i tid till jul!

Eder äkta häftt

eller son, broder, sväger kan Ni bereda stor glädje till jul genom att skänka honom en verkligt god rakhyvel. På grund av den låga utlandsvalutan kan jag erbjuda Eder

N:o 1. 1:ma apparat, försilvrad, hopfällbar att förvaras i en liten nickel-dosa i västf.-form. Ytterst praktisk. Pris med 4 klingor Kr. 3:50.

N:o 2. 1:ma apparat, försilvrad, i vanlig storlek. Eftui av imit. läder. Pris med 4 klingor Kr. 4:— Mot postförskott.

G. ROSEN, Mariefred.

I hela landet frågas:

Wilken huvudstadstidning bör jag hålla 1922?

Det rätta svaret är:

STOCKHOLMS-TIDNINGEN,

landets mest spridda dagliga tidning, sedan mer än 30 år tillbaka organ för

svensk frihetspolitik, för rätt och fred inåt och utåt. Landets främsta nyhetstidning och bästa annonsorgan.

STOCKHOLMS-TIDNINGENS
UTRIKESTELEGRA

åtnjuta berättigat anseende och äro i den nordiska pressen oöverträffade.

STOCKHOLMS-TIDNINGENS
SÖNDAGSNUMMER

är underhållande, upplysande och rikt på litterära bidrag.

STOCKHOLMS-TIDNINGEN
kommer varje dag med gott humör och nya, friska intryck.

STOCKHOLMS-TIDNINGENS
PRENUMERATIONSPRIS

äro sänkta för 1922 o. utgöra:
Å huvudstadsuppl. (A-uppl.)
i landsorten

1/1 år Kr. 32.— | 1/4 år Kr. 8.75
1/2 » » 17.— | Mån. » 3.—

Å landsortsuppl. (B-uppl.)

1/1 år Kr. 14.— | 1/4 år Kr. 4.—
1/2 » » 7.50 | Mån. » 1.50

OBS.! Prenumerera i god tid före jul!

ELEGANT BREITSCHWANZPALS för dam säljes billigt genom Astreamagasinet, Birgerjarlgatan 5, Stockholm.

Nya Böcker

Gottfrid Billing:

Predikningar

Pris hft. Kr. 3:25, klotb. Kr. 4:50.

Isak Thomasson:

Kyrkoåret och barnen

Utläggningar över kyrkoårets evangelietexter. Andra upplagan. Pris hft. Kr. 7:75, inb. Kr. 9:—.

Sam. Thysell:

Kyrkans plats i det sociala hjälparbetet
Pris 50 öre.

Elisabet Lönroth:

Från väghanten

Verklighetsbilder. Pris Kr. 2:50.

Elias Grip:

Sin egen lyckas smed

Kortfattade livsbilder. Med tio porträtt. Pris Kr. 3:25.

Ernst Gordon:

Runö

Svenskön i Rigaviken. Illustr. Pris Kr. 2:—.

DIAKONISTYRELSENS
BOKFÖRLAG

Varuhuset Vollmers-Meeths
GÖTEBORG

Jumper-Garn

2-tr. hethyllegarn för stickning och virkning av Jumpers, Scarvers etc.

Ett 40-tal moderna färger.

Bunt à 100 gr. Kr. 1: 75
Docka à 10 gr. > 0: 18

Färgprover på begäran.

Till landsorten mot post-förskott + porto.

FALU- ÄTTIKA

— den bästa **konservers-, mat- och bords-ättika** som finnes i marknaden —

tillverkas och försäljes i parti av

Stora Kopparbergs Bergslags A.-Bol.
STOCKHOLM.

GISLAVEDS GALOSCHER

Hållbara
Eleganta
Bästa passform

I PARTI HOS: LUBLIN & C.O. ANTEBOLAG, STOCKHOLM

SINGER
DEN MODERNA SYMASKINEN

Hermes

främsta velocipeden på alla tävlingsbanor. Olympiska mästerskapet och stora guldmaljen erövrades på HERMES i Antwerpen 1920.

A/B NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA.

LÄDER-ARMBAND

Märke: "MIDGET".

(Patent och lagl. registre: at varumärke)

Kr. 2:— Kr. 2:—

VÄRLDENS MEST PRAKTISKA LÄDERARBAND
KLOCKAN SITTER ABSOLUT STADIGT
OCH KAN ICKE GLIDA AV ARMEN

Sydda remmar av bästa engelska kvalitet.

Bese prov på äkta Midget hos urmakaren.

ENGROS: SVERIGES URMAKARE A.-B. - STOCKHOLM

VICTORIAS LAVENDEL TVÅL FÖRNÄMSTA I SVERIGE

Svar: Av samtliga Edra frågor att döma kunna vi ej se huru Ni kan ens reflektera på att erbjuda Eder som serveringshjälper!!! Vi råda Eder allvarligt att först söka anställning som ensamjungfru i en fin familj, där husmodern är duglig och deltagar i arbetet, eller ock försöka få plats som underhåll i vad man kallar för "ett stort hus", om nu detta senare går för sig i dessa tryckta tider då alla måste reducera den lejda arbetskraften. Först sedan kan Ni tänka på att taga servering som yrke. — Upplysningsvis kan nämnas, att en korrekt serveringsdräkt består av en enkel höghalsad svart klädning, vit smal krage, smala nedvikta vita manchetter, ej genomskinliga strumpor, nätta tystgående "svarta skor eller kängor, ett vitt, varken för litet ej heller allt för utstofferat förkläde, gärna med långa skärpändar bakåt samt en pryddig och nått liten vit mössa.

Fråga: Skulle någon av Iduns många läsare kunna ge mig ett råd. Jag ville så gärna ha en självständig verksamhet. Är ex. slöjdlärarinna, men som det är ont om dylika platser har jag måst ta anställning i affär. Har funderat på, om det skulle löna sig att taga emot beställningar på linneutstyrlar, eller om det skulle gå att öppna en slöjdskola någonstans där det fanns mycket ungdom, som behövde undervisning. Har också tänkt på att slå mig tillsammans med någon skolkökslärarinna och så öppna en kombinerad slöjd- och hushållsskola. Kan man ej påräkna bidrag av staten till dylika skola. Värst att finna en intresserad kompanjon och en lämplig plats. Säg vad Ni tror, kära Idunläsare! Hjälpe en framåtsträvande ensam kvinna med ett gott råd!

"Livsintresse."
Svar: Vi tillråda Eder på det allra allvarligaste att bibehålla den plats, Ni är lycklig nog att ha. Tiderna äro f. n. ej sådana och tyckas ej heller på länge ändra sig, så att det kan vara rädligt att nu börja någon ny verksamhet, evad det vara mände!

Fråga: Jag har i hela min levnad lidit av en regelbundet återkommande ohyggligt pinsam huvudvärk. Det är mig omöjligt vara uppe, då den är som värst. Värken är huvudsakligen lokaliserad ovan ögonen, stundom å ena sidan, stundom å andra. Kräkningar och frossbrytningar plåga uppträda samtidigt. Har sökt d:r Westerlund i Enköping, specialister i Stockholm, i Amerika, men till ingen som helst nytta. Nu ber jag att, i händelse någon av Iduns läsare eller läsarinor av erfarenhet eller på annat sätt kan anvisa mig någon bot eller lindring eller säga mig, till vem jag skall vända mig, så var vänlig giv svar omgående. Jag står ej ut längre på detta sätt. 42-årig fru.

Svar: I det vi nu låta Eder bön om råd och hjälp gå vidare till de eller de bland läsekretsen, till den verkan detta hava kan, vilja vi samtidigt upplysa Eder om att Ni långt ifrån är ensam om ovanbeskrivna lidande. Vi kunna även giva Er den tröstan, att mestadels bruka de hart när olidliga plågorna upphöra när man hunnit till 43—45 årsstadiet. För övrigt kunna vi ej giva Er annat råd — detta av personlig erfarenhet — än att *genast* när förebudet till plågorna kommer, dricka en kopp hett starkt te eller kaffe, vira en lätt, men varm duk om huvudet, och lägg Er *genast*, om Ni för Edert arbete kan göra detta.

Depoten för Äkta Spetsar
K. LUNDBECK,
Kungsgat. 58, 1 tr., Göteborg.
Tel. 126 55.
Spetsar, Motiv, Dukar, Näsdukar,
Blusar, Kragar, Barnkl., Brodyr.
Rikhaltig, smakfull sortering.

ELGERS - STOCKHOLM

Alla i detta nummer
annonserade böcker
expedieras av oss.

Adress endast

ELGERS - STOCKHOLM

När barnen behöva nya kläder eller deras gamla plagg skola lagas eller stoppas — alltid är symaskinen till ovärderlig nytta. — Vid anskaffandet av symaskin är det dock av största vikt att tillse att Ni får en Husqvarna, ty inga andra kunna i hållbarhet, elegans, lyst- och lättgående utmärka jämförelse med

Husqvarna symaskiner äro de enda, som tillverkas inom landet. — Filialer på alla större platser. — Förmåliga avbetalningsvillkor.

Husqvarna
Symaskiner

I KÖKET
OCH
PÅ MATBORDET
ÄR
Arboga
ALFA-KÖ
HUSMODRARNAS
A OCH O

Köp

Svenska Makaroner

ty endast därigenom har Ni garanti för prima vara, tillverkad på renligt aptitligt vis.

Svenska Makaroner i svenska hem.

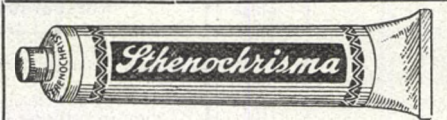

SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS

torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.

Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att anrätta. Bären ge utmärkta soppor. Lingonen ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning medföljer varje kartong. Finnas i varje välsorterad speccieraffär.

OBS! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

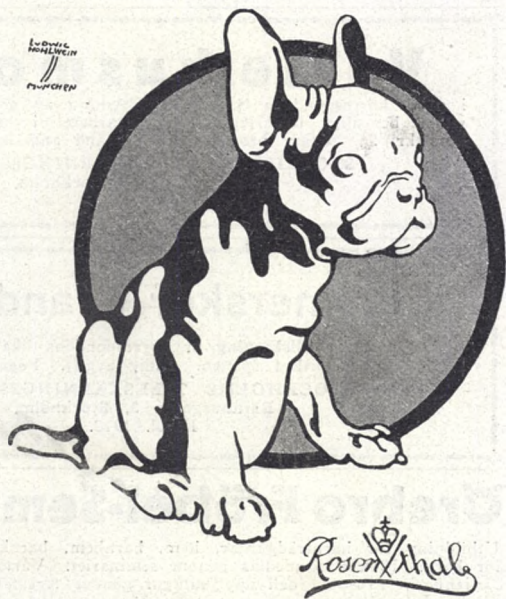
är ett egendomligt namn, som betecknar en ännu egendomligare salva. Innehåller en ur lecitinet isolerad spaltningssubstans, escol, som snabbt absorberas av huden, pånyttföder kroppscellerna och åstadkommer en otroligt snabb läkning av alla utifrån åtkomliga åkommor: sår, bulnader, finnar, hämorrhoider, kylskador, brännskador etc. Är oundgängligt efter rakning, liksom vid hudlöshet hos barn. Verkar som ett specifikum mot reumatism och ischias. Sthenochrisma har alltså ett snart sagt obegränsat verkningsområde. Säljes i tuber à kr. 2.50 endast å apotek.

GENERALAGENTER FÖR SKANDINAVIEN:

HARALD WESTERBERG & C:o, GÖTEBORG

Bordserviser - Kaffeserviser

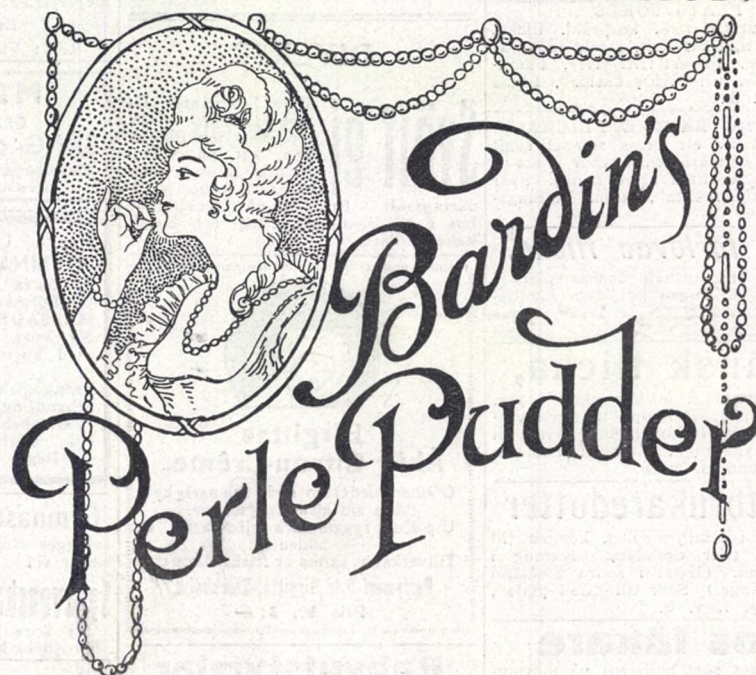
Lyxporslin - Figurer

ROSENTHALS SPECIALAFFÄR

STOCKHOLM, HAMNGATAN 10. R. T. 89 93

BARDIN & CIE PARIS
Poudre de Perles Fines.

Bardins berömda pärlpuder
vitt, rosa, hudfärg, rachel, gul, korall, rubin, brunt etc.

Föryngrar och förskönar

Fås i alla parfym- och kemikalieaffärer
Ensamförsäljare för Skandinavien och Finland:

Madsen & Wivel, Köpenhamn

DRAGNING
19
DECEMBER

Högsta vinsten

200,000 kr.

SVENSKA STATENS

NYA

PREMIEOBLIGATIONER.

Kr. 3,000,000: -
utlottas
